

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ УПРАВЛІННЯ
КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ФІНАНСІВ**

До захисту допустити:
Завідувач кафедри
к.е.н., доцент
Горбашевська М.О. Горбашевська
« 31 » травня 2024 р.

**«СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ПРИВАТНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ ТА ЇЇ
РОЗВИТОК В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ»**

Кваліфікаційна робота
здобувача вищої освіти першого
(бакалаврського) рівня вищої освіти
освітньо-професійної програми
«Менеджмент невиробничої сфери»
Айдіної Анастасії Віталіївни

Науковий керівник:
д.е.н., професор Ушенко Н. В,
професор кафедри менеджменту та
фінансів

Рецензент:
к.е.н., доцент Кушал І.М., доцент
кафедри обліку і оподаткування
Східноукраїнського національного
університету імені В. Даля

Кваліфікаційна робота захищена
з оцінкою відмінно 90 А
Секретар ЕК ВВ
« 12 » червня 2024 р.

Київ – 2024

**МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ УПРАВЛІННЯ
КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ФІНАНСІВ**

Рівень вищої освіти Бакалавр

Шифр та назва спеціальності 073 «Менеджмент»

Освітньо-професійна програма Менеджмент невиробничої сфери

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____ **к.е.н., доцент,**
(науковий ступінь, вчене звання)

Горбашевська **Горбашевська М.О.**
(ППП завідувача кафедри)

« 20 » _____ **лютого** _____ **2024** р.

ПЛАН ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Айдіна Анастасія Віталіївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Система управління приватним підприємством та її розвиток в сучасних умовах господарювання

керівник роботи д.е.н., професор Ушенко Н. В., професор кафедри менеджменту та фінансів

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом Маріупольського державного університету від «16» лютого 2024 року №30

2. Строк подання студентом роботи «31» травня 2024 року

3. Вихідні дані до роботи (мета, об'єкт, предмет)

Мета роботи: є розробка рекомендації щодо удосконалення системи управління приватним підприємством з урахуванням сучасних викликів..

Об'єкт дослідження: процес управління приватним підприємством.

Предмет дослідження: система управління приватним підприємством та її адаптація до умов зовнішнього середовища.

4. Зміст роботи (перелік питань, які потрібно розробити)

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ПРИВАТНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ

7

1.1. Загальний огляд системи та особливості управління приватними підприємствами

1.2. Основні принципи та методи управління підприємствами

1.3. Сучасні тенденції у сфері управління підприємствами

Висновки до розділу 1

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПАП «ПРОВЕСІНЬ»

2.1. Організаційно-економічна характеристика ПАП «Провесінь»

2.2 Аналіз фінансово-економічного стану ПАП «Провесінь»

2.3. Фактори, що впливають на ефективність управління _____ **ПАП**

«Провесінь».....

Висновки до розділу 2

РОЗДІЛ 3. ЗАХОДИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПАП

«ПРОВЕСІНЬ»

3.1. Проблеми ефективності системи управління ПАП «Провесінь»

3.2. Впровадження сучасних управлінських технологій на ПАП «Провесінь»

3.3. Підвищення кваліфікації персоналу та розвиток кадрового потенціалу ПАП

«Провесінь»

Висновки до розділу 3

5. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
	Ушенко Н.В., д.е.н., професор	 19.04.2024	 19.04.2024
	Ушенко Н.В., д.е.н., професор	 27.04.2024	 27.04.2024
	Ушенко Н.В., д.е.н., професор	 04.05.2024	 04.05.2024

6. Дата видачі завдання «20» лютого 2024 року**КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН**

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Вибір теми кваліфікації роботи	30.10.2023	Викон.
2.	Затвердження теми кваліфікаційної роботи та наукового керівника	30.10.2023	Викон.
3.	Консультація з науковим керівником	постійно	Викон.
4.	Робота з науковою літературою. Визначення плану кваліфікаційної роботи	до 06.01.2024	Викон.
5.	Робота над теоретичною частиною кваліфікаційної роботи	06.01.2024- 19.04.2024	Викон.
6.	Подання на перевірку теоретичної частини кваліфікаційної роботи науковому керівнику	до 19.04.2024	Викон.
7.	Виробнича практика (комплексна з фаху)	11.12.2023- 29.12.2023	Викон.
8.	Робота над аналітичною частиною кваліфікаційної роботи	19.04.2024- 28.05.2024	Викон.
9.	Подання на перевірку аналітичної частини кваліфікаційної роботи науковому керівнику	до 28.05.2024	Викон.
10.	Попередній захист кваліфікаційної роботи	28.05.2024	Викон.
11.	Подання кваліфікаційної роботи на кафедру	до 31.05.2024	Викон.
12.	Захист кваліфікаційної роботи	12.06.2024	Викон.

Студент

 (підпис)

Айдіна А.В.
 (прізвище та ініціали)

Науковий керівник роботи

Ушенко Н. В
 (прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ПРИВАТНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ.....	7
1.1. Загальний огляд системи та особливості управління приватними підприємствами.....	7
1.2. Основні принципи та методи управління підприємствами.....	14
1.3. Сучасні тенденції у сфері управління підприємствами.....	20
Висновки до розділу 1.....	28
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПАП «ПРОВЕСІНЬ».....	30
2.1. Організаційно-економічна характеристика ПАП «Провесінь».....	30
2.2 Аналіз фінансово-економічного стану ПАП «Провесінь».....	38
2.3. Фактори, що впливають на ефективність управління ПАП «Провесінь».....	43
Висновки до розділу 2.....	48
РОЗДІЛ 3. ЗАХОДИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПАП «ПРОВЕСІНЬ».....	50
3.1. Проблеми ефективності системи управління ПАП «Провесінь».....	50
3.2. Впровадження сучасних управлінських технологій на ПАП «Провесінь».....	52
3.3. Підвищення кваліфікації персоналу та розвиток кадрового потенціалу ПАП «Провесінь».....	57
Висновки до розділу 3.....	60
ВИСНОВКИ.....	62
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	64

ВСТУП

Актуальність теми. Сучасне господарювання визначається стрімкими темпами змін та постійними викликами, що вимагають від підприємств адаптації до нових умов та ефективного управління. Приватні підприємства, що є одним із ключових елементів економічної системи, зазнають невпинного впливу глобалізації, технологічних інновацій, змін у споживчому попиті та інших чинників. Для успішного функціонування та розвитку приватних підприємств стає критично важливим впровадження ефективних систем управління. Дослідження цієї теми має велике значення для розуміння та вирішення викликів, які стоять перед приватними підприємствами в умовах сучасного господарювання.

Об'єкт дослідження — процес управління приватним підприємством.

Предмет дослідження — система управління приватним підприємством та її адаптація до умов зовнішнього середовища.

Мета дослідження – розробити рекомендації щодо удосконалення системи управління приватним підприємством з урахуванням сучасних викликів.

Досягнення поставленої мети вимагає виконання **таких завдань**:

- зробити загальний огляд системи та особливості управління приватними підприємствами;
- описати основні принципи та методи управління приватними підприємствами;
- визначити сучасні тенденції у сфері управління приватними підприємствами;
- провести економічний аналіз діяльності ПАП «ПРОВЕСІНЬ»;
- охарактеризувати структуру та організацію управління на ПАП «ПРОВЕСІНЬ»;
- визначити фактори впливу на ефективність управління ПАП «ПРОВЕСІНЬ»;

- ідентифікувати проблеми у сучасній системі управління ПАП «ПРОВЕСІНЬ»;

- запропонувати заходи щодо вирішення існуючих проблем у системі управління ПАП «ПРОВЕСІНЬ».

Методи дослідження. У процесі дослідження використані методи абстрагування, аналізу та синтезу, індукції та дедукції, методи збору інформації, методи обробки інформації, графічні методи.

Інформаційною базою дослідження є фінансова звітність та юридична документація ПАП «Провесінь», а також закони та нормативно-правові акти України, що регулюють діяльність аграрних підприємств та монографії вчених з галузі сільського господарства, періодичні видання, матеріали науково-практичних конференцій та результати власних досліджень та спостережень автора.

Практична цінність полягає в тому, що результати дослідження можуть мати практичний вплив на підприємствах і поліпшити їхню систему управління.

Структура дипломної роботи. До складу кваліфікаційної роботи включено вступ, три розділи із підрозділами та висновками, 15 таблиць та 3 рисунків, загальні висновки і список використаних джерел. Загальний обсяг кваліфікаційної роботи складає 69 сторінок, з яких 64 основного тексту. Список використаних джерел складається з 41 найменувань.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ПРИВАТНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ

1.1. Загальний огляд системи та особливості управління приватними підприємствами

У сучасному світі, де глобалізація та конкуренція визначають умови бізнесу, ефективне управління приватним підприємством виявляється ключовим фактором успіху. Теоретичні аспекти управління надають основу для розуміння складнощів та визначення оптимальних стратегій управління, які сприяють стабільності та стійкості підприємства.

Одним із фундаментальних аспектів управління є стратегічне планування. Здатність адаптуватися до змін у бізнес-середовищі та прогнозувати майбутні тенденції є вирішальною для виживання підприємства. Моделі стратегічного управління, такі як SWOT-аналіз, допомагають ідентифікувати внутрішні та зовнішні фактори, які можуть впливати на успішність бізнесу. SWOT-аналіз (SWOT-analysis) – це стратегічний інструмент для оцінки внутрішніх переваг і недоліків організації, а також зовнішніх можливостей і ризиків. Аббревіатура «SWOT» визначає чотири основні аспекти аналізу [3]:

1. S – Strengths (Сильні сторони). Це позитивні аспекти та переваги, які є внутрішніми характеристиками організації. Це може бути сильний бренд, висока якість продукції, ефективність операцій тощо.
2. W – Weaknesses (Слабкі сторони). Це негативні аспекти та недоліки, які також є внутрішніми для організації. Це може включати неефективні процеси, низьку якість продукції, обмежені ресурси тощо.
3. – Opportunities (Можливості). Це зовнішні фактори та обставини, які можуть бути вигідними для організації. Можливості можуть включати нові ринки, зростання попиту на продукцію або послуги, технологічні інновації тощо.

4. T – Threats (Загрози). Це також зовнішні фактори, але ці елементи можуть становити потенційні небезпеки для організації. Загрози можуть включати конкуренцію, зміни в законодавстві, економічні труднощі та інші негативні чинники.

SWOT-аналіз допомагає організаціям краще розуміти свої внутрішні та зовнішні фактори, щоб розробляти стратегії, які використовують їхні сильні сторони, виправляють слабкі сторони, використовують можливості та вирішують загрози.

Інший важливий аспект – управління людськими ресурсами. Теорії мотивації, такі як теорія X та теорія Y Дугласа МакГрегора, наголошують на важливості розуміння та задоволення потреб працівників. Сучасне приватне підприємство повинно створювати стимули для продуктивної праці та розвитку персоналу. Теорія X та теорія Y є концепціями, запропонованими американським психологом та вченим в галузі управління Дугласом МакГрегором в 1960-х роках. Ці теорії описують два різних підходи до управління персоналом та переконань щодо природи людей на робочому місці [2; 3]:

1) Теорія X:

- Ця теорія передбачає, що багато людей ненавидять працю і намагаються уникати її, якщо це можливо.
- Люди самі по собі ліниві та не хочуть відповідальності, тому їх потрібно контролювати та стимулювати за допомогою системи покарань і винагород.
- МакГрегор вважав, що багато організацій базують своє управління на цих припущеннях.

2) Теорія Y:

- За відмінністю від Теорії X, Теорія Y передбачає, що працівники можуть відчувати задоволення від своєї роботи та відповідальності.
- Люди можуть бути творчими та інноваційними, якщо їх відзначають повага та довіра.

— МакГрегор вважав, що організації, які приймають ці припущення, зазвичай створюють сприятливіші умови для розвитку талантів та творчості свого персоналу.

Ці теорії слугують рамками для розуміння ставлення керівників до своїх працівників і спробують визначити, як це впливає на ефективність управління та організаційний розвиток.

Управління фінансами визначає фінансовий успіх підприємства. Теорії фінансів, такі як модель САРМ чи теорія арбітражу, допомагають в прийнятті рішень щодо інвестицій та фінансового планування. Ефективне управління фінансами гарантує стабільність та можливість розвитку підприємства в умовах ринку, що змінюється. Модель САРМ (Capital Asset Pricing Model) – це фінансова модель, яка використовується для оцінки ризику та визначення очікуваного доходу від інвестицій в акції або інші фінансові інструменти. Ця модель базується на припущенні, що інвестори вимагають компенсації за ризик, який вони приймають, і що ризик може бути розкладений на дві складові: систематичний (ринковий) ризик і невизначеність (унікальний) ризик.

Основні компоненти САРМ включають:

- 1) Очікувана дохідність активу (r). Це те, що інвестор очікує отримати від інвестиції у певний актив.
- 2) Безризикова процентна ставка (R_f). Це дохідність безризикового активу, такого як державні облігації.
- 3) Бета (β). Це міра систематичного ризику або чутливість активу до ринкових коливань. Бета вказує, наскільки актив взаємодіє з ринковим ризиком.

Ринкова дохідність (R_m) - це середній дохід на ринку акцій [2].

Формула САРМ виглядає наступним чином:

$$r = R_f + \beta \times (R_m - R_f)$$

де:

— r - очікувана дохідність активу,

- $RfRf$ - безрисикова процентна ставка,
- $\beta\beta$ - бета активу,
- $RmRm$ - ринкова дохідність.

Модель CAPM допомагає інвесторам визначити адекватний рівень компенсації за ризик при визначенні портфеля активів та прийнятті інвестиційних рішень. Однак, слід зазначити, що CAPM базується на декількох припущеннях, таких як ефективність ринку та сталість параметрів моделі, які можуть не завжди відповідати реальним умовам ринку.

Етап виробництва і оптимізація бізнес-процесів також необхідні для досягнення конкурентних переваг. Теорії управління якістю, такі як ISO 9000, визначають стандарти ефективності та якості, що сприяє підвищенню конкурентоспроможності підприємства. Стандарти серії ISO 9000 представляють собою систему стандартів, пов'язаних із управлінням якістю в організаціях. Зокрема, ISO 9001 є найбільш відомим стандартом цієї серії і встановлює вимоги до системи управління якістю в організації [5].

Теорія управління якістю за стандартами ISO 9000 базується на ряді принципів, таких як спрямованість на клієнта, лідерство, залучення персоналу, орієнтація на процеси, системний підхід до керування, безперервне поліпшення, підхід на основі фактів до прийняття рішень та взаємовигідні відносини з постачальниками.

Основна мета теорії управління якістю ISO 9000 – це забезпечення того, щоб організація могла ефективно керувати якістю своїх продуктів чи послуг. Це досягається через визначення, впровадження та підтримку системи управління якістю, яка відповідає вимогам стандарту ISO 9001. Система також підтримується аудитами та оцінками, щоб перевірити відповідність встановленим вимогам та постійно вдосконалювати процеси [5].

Теоретичні аспекти управління приватним підприємством є фундаментальними для стабільності та розвитку. Вони допомагають розуміти складнощі сучасного бізнес-середовища та визначити оптимальні стратегії, що сприяють досягненню успіху в умовах постійних змін та викликів.

У сучасному світі, де економіка визначає рух суспільства, приватні підприємства є важливим рушієм інновацій, зайнятості та соціального прогресу. Система управління приватними підприємствами визначається комплексом стратегій, методів та принципів, спрямованих на досягнення цілей підприємства та забезпечення його стабільності та конкурентоспроможності.

Як вважає В.О. Данильченко, однією з ключових особливостей управління приватними підприємствами є акцент на ефективність та прибутковість. У приватному секторі, де головною метою є отримання прибутку, управління орієнтоване на оптимізацію виробничих процесів, зменшення витрат та максимізацію валового доходу. Конкуренція на ринку ставить перед керівництвом завдання постійного удосконалення стратегій та технологій для забезпечення конкурентоспроможності підприємства. Акцент на ефективність та прибутковість є ключовою особливістю управління приватними підприємствами з кількох причин [4]:

1. Максимізація прибутку. Приватні підприємства існують з метою отримання прибутку для власників чи акціонерів. Отже, найважливішим завданням управління є максимізація прибутку та забезпечення стійкого фінансового стану компанії.
2. Конкурентоспроможність. В умовах конкурентного ринку ефективність є ключовим фактором, щоб забезпечити конкурентоспроможність. Підприємства, які ефективно виробляють товари чи надають послуги, мають можливість привертати клієнтів, утримувати їх та вигравати в боротьбі за ринкові позиції.
3. Інвестиції та зростання. Ефективні підприємства здатні приваблювати інвестиції, що сприяє їхньому зростанню та розвитку. Інвестори вкладають свої кошти у компанії, які вони вважають ефективними та здатними досягати високих рівнів прибутку.
4. Стійкість в умовах ринкових коливань. Ефективне управління дозволяє підприємствам краще адаптуватися до змін в економічних умовах та ринкових коливань, зберігаючи стійкість та здатність виживання.

5. Залучення талановитого персоналу. Ефективні підприємства зазвичай мають репутацію надійного та успішного роботодавця. Це допомагає приваблювати та утримувати висококваліфікованих працівників, що, в свою чергу, впливає на загальну ефективність та інноваційність компанії.

Таким чином, акцент на ефективність та прибутковість є стратегічно важливим для приватних підприємств, оскільки це допомагає їм досягати своїх фінансових цілей, утримуватися на ринку та розвиватися в умовах конкурентної боротьби.

На думку К. С. Жадька, ще однією важливою рисою є гнучкість управління. Приватні підприємства мають можливість швидко реагувати на зміни в економічному середовищі, адаптуватися до нових умов і впроваджувати інновації без значних бюрократичних обмежень. Гнучкість управління дозволяє підприємствам ефективно адаптуватися до змін та забезпечувати свою життєздатність у динамічному бізнес-середовищі. Гнучкість є важливою рисою управління з ряду причин [7]:

1. Адаптивність до змін. Гнучкість дозволяє організації легше адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі, таким як зміни в ринкових умовах, технологічні інновації, законодавчі зміни тощо. Компанії, які можуть швидко реагувати на нові умови, зазвичай мають конкурентну перевагу.
2. Ефективне управління ризиками. Гнучкість допомагає управляти ризиками, оскільки організації здатні швидко переглядати та змінювати свої стратегії відповідно до змін у середовищі. Це дозволяє уникнути негативних наслідків неочікуваних подій.
3. Підвищення інноваційності. Гнучкість стимулює інновації, оскільки організації, які спроможні ефективно адаптуватися до нових ідей і технологій, зазвичай випереджають конкуренцію. Гнучкі структури та процеси сприяють розвитку новаторського середовища.

4. Підвищення задоволення працівників. Гнучкість управління може призвести до поліпшення робочого клімату та задоволення працівників. Працівники більше цінують можливість самовираження та участі в процесах прийняття рішень, що може поліпшити їхню мотивацію та залученість.
5. Підтримка стратегічного управління. Гнучкість управління є важливою для реалізації стратегічних цілей. Організації можуть більш ефективно взаємодіяти з ринком, розширювати свої можливості та здійснювати стратегічні зміни.

Узагальнюючи, гнучкість управління дозволяє організаціям бути більш конкурентоспроможними та успішними у динамічному бізнес-середовищі.

Ще одним важливим аспектом управління приватними підприємствами є підкреслення ролі лідерства. Успішне підприємство потребує ефективного керівництва, спроможного визначати стратегічні цілі, мотивувати персонал та реалізовувати інноваційні ідеї. Лідерство в приватному секторі вимагає вміння приймати рішення в умовах невизначеності, ефективно комунікувати та створювати команду співробітників, які ділять загальні цінності та мету. Розглянемо більш детально причини важливості лідерства в аспекті управління приватними підприємствами [5]:

- Напрямок та вплив. Лідерство визначає стратегічний напрям і встановлює цілі для підприємства. Лідери володіють великим впливом на спрямування і розвиток організації.
- Мотивація персоналу. Ефективні лідери мають здатність мотивувати свою команду до досягнення високих результатів. Вони створюють відповідну корпоративну культуру, де працівники відчують себе важливими та мають стимули для ефективної праці.
- Прийняття стратегічних рішень. Лідерство включає в себе прийняття стратегічних рішень, спрямованих на досягнення мети підприємства. Лідер повинен бути стратегічно свідомим та готовим приймати важливі рішення для успіху компанії.

- Управління змінами. Сучасний бізнес стикається з постійними змінами. Лідерство грає ключову роль у впровадженні та управлінні змінами, сприяючи адаптації підприємства до нових умов та викликів ринку.
- Керівництво командою. Ефективний лідер не лише керує, але й надає лідерство своїй команді. Спроможність об'єднати та керувати командою є важливою для досягнення спільних цілей.
- Розвиток талантів. Лідерство сприяє розвитку талантів в організації. Ефективний лідер підтримує навчання та розвиток працівників, що допомагає збільшувати ефективність та конкурентоспроможність підприємства.
- Побудова взаємовідносин. Лідерство включає в себе розвиток позитивних взаємовідносин усередині та поза організацією. Ефективний лідер вміє будувати стосунки з клієнтами, партнерами та іншими стейкхолдерами.

Однак, важливо врахувати, що приватні підприємства незахищені від ризиків. Зокрема, вони піддаються впливу економічних коливань, конкурентної боротьби та змін в споживчих уподобаннях. Управління ризиками та стратегічне планування важливі для забезпечення стійкості та витривалості підприємства в умовах невизначеності.

У підсумку, система управління приватними підприємствами визначається поєднанням ефективності, гнучкості та лідерства. Ці підприємства виступають як динамічні гравці на ринку, розвиваючи економіку та вносячи суттєвий вклад у соціальний прогрес. Управління такими підприємствами вимагає не лише технічних та економічних навичок, але й високої культури лідерства та здатності до стратегічного мислення.

1.2. Основні принципи та методи управління підприємствами

Управління приватним підприємством визначається комплексом принципів та методів, які спрямовані на досягнення стратегічних цілей,

забезпечення ефективності та стійкості бізнесу. Успішне управління підприємством вимагає поєднання стратегічного бачення, ефективного прийняття рішень, розуміння ринкових та економічних тенденцій, а також врахування інтересів зацікавлених сторін.

Одним з основних принципів управління є прозорість. Серед них одним з найважливіших є прозорість, яка визначається як відкритість, доступність і зрозумілість інформації для всіх зацікавлених сторін. Прозорість в управлінні стає не просто етичним стандартом, але й стратегічною необхідністю, сприяючи стійкому розвитку компанії та її позитивній репутації.

Однією з ключових переваг прозорості є підвищення довіри. Клієнти, партнери, інвестори та інші зацікавлені сторони природно більше довіряють тим компаніям, які відкрито діляться інформацією про свою діяльність. Це створює позитивне сприйняття бренду, підвищує його привабливість на ринку та стимулює підтримку споживачів. У світі, де споживачі все більше роблять акцент на етиці та відповідальності підприємств, прозорість стає невід'ємною частиною корпоративного успіху [9].

Прозорість також є ключовою у внутрішньому управлінні. Відкритість в комунікації між керівництвом та персоналом сприяє створенню позитивної корпоративної культури, підвищує мотивацію співробітників і зменшує конфлікти. Працівники, які відчують, що їхні погляди та внесок цінуються, стають більш заангажованими та відданими своїй роботі. Це в свою чергу позитивно впливає на продуктивність та ефективність підприємства в цілому.

Крім того, прозорість є ефективним інструментом управління ризиками. Швидкий доступ до інформації дозволяє керівникам вчасно виявляти можливі проблеми та реагувати на них. Це допомагає уникнути кризових ситуацій та зберегти репутацію компанії. Водночас, прозорість в фінансовій звітності сприяє вірогідності та привабливості для інвесторів, що є важливим для фінансового забезпечення подальшого розвитку підприємства [8].

Прозорість в управлінні приватним підприємством не є лише етичним ідеалом, але й стратегічним інструментом для досягнення стійкого успіху.

Посилення довіри зацікавлених сторін, внутрішня гармонія та ефективне управління ризиками – це лише деякі з переваг, які прозорість може принести сучасному бізнесу. Таким чином, впровадження цього принципу є важливим етапом для будь-якої компанії, що прагне досягти високих стандартів управління та стати успішною у своєму галузі. Відкритість у діяльності підприємства дозволяє забезпечити довіру як серед співробітників, так і серед клієнтів та партнерів. Забезпечення доступу до інформації про фінансовий стан, стратегічні плани та процеси прийняття рішень дозволяє створити позитивне сприйняття підприємства в очах громадськості.

Інший важливий принцип – це гнучкість управлінської системи. Підприємство повинно бути готовим адаптуватися до змін в економічному середовищі та ринкових умовах. Гнучкість дозволяє швидко реагувати на нові можливості чи загрози, уникати застою та забезпечує конкурентоспроможність.

Ефективне управління також базується на впровадженні сучасних методів та технологій. Використання інформаційних систем, аналіз даних та автоматизація бізнес-процесів дозволяють оптимізувати роботу підприємства та забезпечити максимальну ефективність використання ресурсів [10].

Управління персоналом є ще однією ключовою складовою. Управління персоналом є ключовою складовою ефективного управління приватним підприємством. Сучасне бізнес-середовище вимагає від підприємств не лише високих технічних знань і технологічних рішень, але і вміння ефективно взаємодіяти з персоналом. Управління персоналом стає не тільки завданням кадрових служб, але й стратегічним інструментом досягнення цілей компанії.

Однією з ключових функцій управління персоналом є формування і утримання команди професіоналів. Здатність залучати, розвивати та утримувати кваліфікованих співробітників стає стратегічним конкурентним перевагою для бізнесу. Компанії, які інвестують у навчання та розвиток персоналу, стають більш конкурентоспроможними, оскільки мають висококваліфікований персонал, готовий до викликів ринку [10].

Управління персоналом також включає в себе створення ефективної системи мотивації працівників. Сучасні працівники цінують не лише фінансову компенсацію, але і можливість професійного зростання, визнання досягнень та створення комфортного робочого середовища. Успішне управління персоналом включає в себе розробку програм мотивації, що враховують індивідуальні потреби працівників та сприяють їхньому ефективному виконанню завдань.

На думку . Іпполітова І. Я., забезпечення ефективного комунікаційного процесу в організації – ще одна важлива складова управління персоналом. Комунікація впливає на робочий клімат, ступінь задоволення працівників та їхню відданість компанії. Відкритість, прозорість та взаєморозуміння в комунікації ведуть до зниження конфліктів та покращують загальний ефективний робочий процес [11, с. 407].

При розвитку підприємства не можна оминати аспект управління талантами. Управління персоналом має визначати ключові таланти внутрішньої команди та залучати їх до стратегічного планування. Створення системи розвитку талантів сприяє не лише збереженню ключових кадрів, але й створює резерв для подальшого лідерства в організації.

Управління персоналом є визначальним чинником для успіху приватного підприємства. Ефективна стратегія управління персоналом сприяє формуванню високопрофесійної та мотивованої команди, яка здатна адаптуватися до змін у бізнес-середовищі та досягати стратегічних цілей компанії. Успішні компанії розуміють, що їхнім головним активом є людський капітал, і інвестують у його розвиток та утримання для досягнення стабільної та успішної діяльності. Важливо створити мотивуючу робочу атмосферу, розвивати навички та компетенції співробітників, а також забезпечити справедливий та прозорий систему винагородження [12].

Необхідно також звертати увагу на стратегічне управління. Спрямованість на досягнення довгострокових цілей та врахування конкурентного середовища дозволяють створити стійку конкурентну

перевагу. Стратегічне управління є невід'ємною частиною успішного функціонування будь-якого приватного підприємства. У сучасних умовах швидких змін в економічному середовищі та посиленої конкуренції, важливість стратегічного управління набуває особливого значення. Це підходить не лише для великих корпорацій, але й для малих та середніх підприємств, що мають амбіції розвиватися та залишатися конкурентоспроможними.

По-перше, стратегічне управління дозволяє підприємству чітко визначити свою місію, визначити основні цілі та визначити шляхи до їх досягнення. Розробка чіткої стратегії допомагає спрямовувати всі зусилля команди в одному напрямку, створюючи спільний вектор розвитку (рис. 1.1).

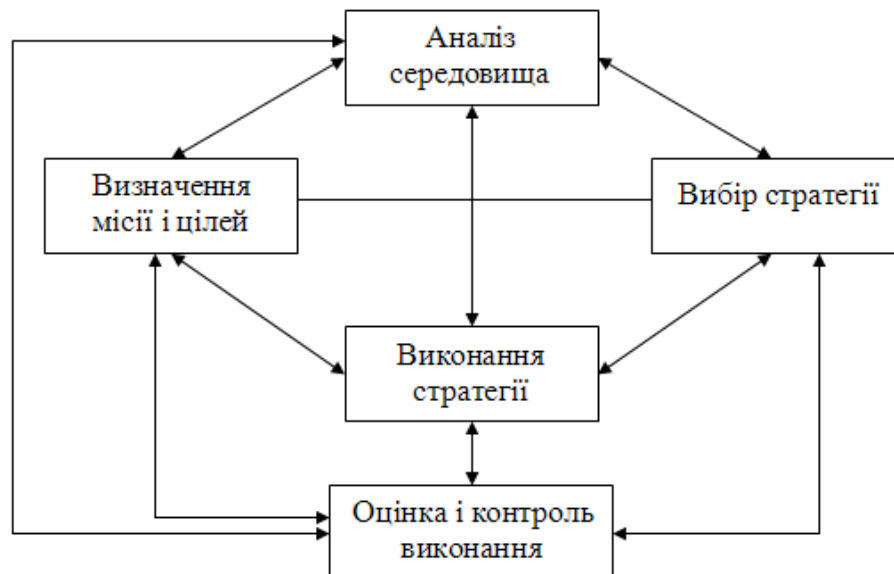

Рис. 1.1. Організація стратегічного управління

Джерело: [31]

Це особливо важливо для приватних підприємств, які часто обмежені ресурсами і повинні максимально ефективно використовувати свої потенційні можливості [12].

По-друге, стратегічне управління дозволяє підприємству гнучко реагувати на зміни внутрішнього та зовнішнього середовища. Своєчасна корекція стратегії дозволяє уникнути несприятливих ситуацій та використовувати нові можливості (табл. 1.1). Наприклад, в умовах швидкого

технологічного розвитку важливо для приватного підприємства вчасно адаптувати свої бізнес-процеси та продукти до змін в ринкових умовах.

Таблиця 1.1

Аспекти стратегічного управління підприємством

Аспекти стратегічного управління	Пояснення
Аналіз внутрішнього середовища	Визначення сильних та слабких сторін підприємства, його ресурсів, можливостей та загроз для ефективного функціонування.
Аналіз зовнішнього середовища	Оцінка можливих змін у ринкових та технологічних трендах, конкурентному середовищі, політиці та законодавстві.
Встановлення стратегії	Формулювання місії, цілей та стратегічних напрямків для досягнення конкурентної переваги та забезпечення стійкого розвитку.
Розробка стратегічних планів	Визначення конкретних кроків та завдань для реалізації стратегії, враховуючи поточні ресурси та обмеження.
Реалізація стратегії	Впровадження стратегічних ініціатив та моніторинг їх виконання для досягнення поставлених цілей та результатів.
Моніторинг та корекція	Систематичне відстеження виконання стратегії та аналіз результатів з метою своєчасної корекції для адаптації до змін.

Джерело: розроблено автором на основі [13; 14]

По-третє, стратегічне управління сприяє підвищенню конкурентоспроможності підприємства. Ретельно розроблена стратегія дозволяє ефективно використовувати свої переваги перед конкурентами, а також уникати загроз та ризиків (табл. 1.3).

Це дозволяє підприємству займати стійке положення на ринку та забезпечує йому можливість розвитку в довгостроковій перспективі.

Стратегічне управління є невід'ємною частиною успішного управління приватним підприємством. Визначення чіткої стратегії, її постійна адаптація та реалізація дозволяють підприємству ефективно використовувати свій

потенціал, забезпечувати конкурентоспроможність та досягати успіху в умовах невпевненості та змін [16].

Таблиця 1.3

Компоненти стратегічного управління

Компонент стратегічного управління	Опис
Визначення місії, цілей і цінностей	Встановлення мети і цілей підприємства, а також основних цінностей, які його визначають.
Аналіз зовнішнього середовища	Оцінка ринкових умов, конкурентної ситуації, технологічних тенденцій і законодавчого середовища.
Аналіз внутрішніх ресурсів і компетенцій	Оцінка внутрішніх міцних і слабких сторін, включаючи фінансові, людські та технічні ресурси.
Визначення стратегічних напрямків розвитку	Вибір курсу дій, спрямованих на досягнення поставлених цілей, враховуючи зовнішнє та внутрішнє середовище.
Формулювання стратегічного плану	Розробка конкретних дій та заходів для втілення обраної стратегії в життя.
Впровадження стратегії в діяльність	Організація процесів, ресурсів і структур для забезпечення виконання стратегічного плану.
Моніторинг та коригування стратегії	Постійна оцінка результатів і внесення коректив у стратегію для досягнення найкращих результатів.

Джерело: розроблено автором на основі [12; 14].

Отже, управління приватним підприємством – це складний та багатогранний процес, який вимагає врахування різноманітних аспектів. Застосування сучасних методів, гнучкість управління та висока ефективність взаємодії з персоналом дозволяють підприємству не лише виживати в умовах конкуренції, а й розвиватися, досягати нових висот.

1.3. Сучасні тенденції у сфері управління підприємствами

У сучасному світі, де конкуренція та технологічні зміни є необхідними елементами економічного ландшафту, управління приватними

підприємствами відіграє ключову роль у забезпеченні їхньої конкурентоспроможності та стійкості. Розвиток інноваційних стратегій, зміни в організаційних моделях та акцент на сталому розвитку є лише деякими з тих тенденцій, які визначають сучасне управління приватним сектором.

Однією з ключових тенденцій є перехід від традиційного управління до стратегічного. Така зміна парадигми відкриває нові можливості та вимагає від керівників глибокого розуміння стратегічного управління та готовності до інновацій.

Традиційне управління, яке зосереджене на ефективності та оптимізації процесів, поступово витісняється більш гнучким та цільовим стратегічним підходом. Сутність стратегічного управління полягає в здатності адаптуватися до змін в зовнішньому середовищі та визначати напрямок розвитку компанії на довгостроковий період. Замість реакції на поточні проблеми, стратегічне управління передбачає активне визначення можливостей та розвитку конкурентних переваг [16].

Однією з основних причин переходу до стратегічного управління є зростання невизначеності та динаміки сучасного бізнес-середовища. Глобалізація, швидкі технологічні зміни та зростаюча конкуренція створюють необхідність висвітлення питань стратегії на передньому плані. Керівники підприємств повинні бути здатні прогнозувати та адаптуватися до змін, щоб успішно функціонувати в непередбачуваному середовищі.

Однак перехід до стратегічного управління не є простим завданням. Він вимагає від керівників великої гнучкості та відкритості до інновацій. Замість традиційного контролю за виконанням завдань, стратегічний керівник повинен стати візіонером, спроможним вирішувати завдання на основі довгострокової перспективи. Однак при правильному впровадженні стратегічного управління, підприємство може отримати значні переваги в ефективності, конкурентоспроможності та інноваційності.

Важливо враховувати, що стратегічне управління – це не статичний процес, а постійно еволюційний шлях розвитку компанії. Керівники повинні

відзначати та коригувати стратегії відповідно до змін в середовищі та внутрішніх умов. Взаємодія з командою та постійне навчання стають ключовими елементами успішного стратегічного управління [16].

Перехід від традиційного до стратегічного управління є необхідною відповіддю на виклики сучасного бізнес-середовища. Керівники, що розуміють важливість стратегічного мислення та готові до інновацій, можуть вести свої підприємства до успіху в умовах нестабільності та змін.

В умовах швидких змін у глобальному середовищі підприємства повинні бути готові адаптуватися та реагувати на нові виклики. Стратегічне управління передбачає довгострокове планування, аналіз ризиків та гнучкість у прийнятті рішень для досягнення конкретних цілей.

Ще однією важливою тенденцією є акцент на інноваціях та технологічному розвитку. Акцент на інноваціях та технологічному розвитку в сфері управління підприємством визначається кількома факторами, які важливі для сучасних тенденцій у бізнес-середовищі:

1. Конкурентоспроможність. Ринки постійно змінюються, і підприємства, які вміють швидко адаптуватися та впроваджувати нові технології, мають конкурентну перевагу. Інновації дозволяють підприємствам створювати унікальні пропозиції і відповідати на змінні потреби ринку (табл. 1.4).

Таблиця 1.4

Конкурентоспроможність

Зміни на ринку	Вплив на підприємства	Реакція підприємств
Зміна попиту	Підвищення/зниження попиту на продукцію або послуги	Зміна стратегії маркетингу, розширення або скорочення асортименту
Впровадження нових технологій	Підвищення ефективності виробництва, якості продукції, зниження витрат	Інвестування в дослідження та розробку, модернізація обладнання

Продовж. табл. 1.4

Зміна регуляцій	Зміни в правовому середовищі, обмеження або стимули для підприємств	Дотримання нових нормативів, лобіювання влади, пошук альтернативних ринків
Зміни у споживацьких уподобаннях	Зміна вимог до продуктів/послуг, збільшення попиту на екологічно чисті товари	Розробка нових продуктів, реорганізація ланцюга постачання
Зростання конкуренції	Зменшення ринкової частки, падіння цін	Посилення маркетингових зусиль, зниження витрат, пошук нових сегментів ринку
Виникнення нових ринків	Нові можливості для розширення бізнесу, розвиток нових сегментів	Дослідження ринкових можливостей, адаптація продукції до нових потреб

Джерело: розроблено автором на основі [16; 17].

2. Ефективність виробництва. Впровадження новітніх технологій дозволяє оптимізувати процеси виробництва, підвищувати продуктивність та знижувати витрати. Автоматизація та використання інформаційних систем можуть сприяти оптимальному використанню ресурсів (табл. 1.5).

Таблиця 1.5

Ефективність виробництва

Перевага впровадження технології	Вплив на процеси виробництва	Вплив на продуктивність	Вплив на витрати
Автоматизація виробничих процесів	Оптимізація та прискорення робочих операцій, зменшення ймовірності помилок	Підвищення ефективності праці, збільшення обсягу виробництва	Зменшення витрат на ручну працю, скорочення часу виробництва
Використання інформаційних систем для управління виробництвом	Збільшення точності прогнозування попиту, оптимізація запасів, планування виробничих потужностей	Підвищення швидкості реагування на зміни на ринку, зменшення часу на планування	Ефективне використання ресурсів, зменшення витрат на надмірні запаси та невикористану потужність

Джерело: розроблено автором на основі [17; 18, с. 7].

3. Інноваційний облік та аналіз даних. Сучасні технології дозволяють збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги даних, що надає можливість приймати більш обґрунтовані рішення. Інновації в області аналітики допомагають підприємствам легше розуміти свої операції та взаємодіяти з клієнтами.

4. Гнучкість та адаптивність. Інновації допомагають підприємствам стати більш гнучкими та швидше реагувати на зміни у зовнішньому середовищі. Це особливо важливо в умовах швидкого темпу змін та нестабільності (табл. 1.6).

Таблиця 1.6

Гнучкість та адаптивність

Переваги інновацій для підприємств	Пояснення
Збільшення гнучкості	Інновації дозволяють підприємствам швидше адаптуватися до змін в зовнішньому середовищі, включаючи зміну вимог клієнтів та конкурентну динаміку.
Прискорення реакції на зміни	Шляхом впровадження нових інновацій підприємства можуть швидше реагувати на ринкові тенденції, технологічні зміни та інші фактори, що впливають на їхню діяльність.
Підвищення конкурентоспроможності	Підприємства, які активно впроваджують інновації, зазвичай можуть пропонувати нові та удосконалені продукти або послуги, що дозволяє їм займати сильнішу позицію на ринку.
Зменшення ризиків	Інновації дозволяють підприємствам диверсифікувати свою діяльність та зменшити залежність від конкретних ринків або продуктів, що може знизити ризики в разі зміни ситуації на ринку або внутрішніх проблем.
Підвищення ефективності	Інновації часто спрямовані на оптимізацію процесів та використання новітніх технологій, що може підвищити продуктивність та знизити витрати для підприємства.

Джерело: розроблено автором на основі [19; 20].

5. Розвиток талантів. Багато сучасних технологій вимагають спеціалізованих навичок. Зосередження на інноваціях сприяє розвитку талантів інноваційних команд, що є ключовим елементом успішного управління підприємством (табл. 1.7).

Таблиця 1.7

Розвиток талантів

Спеціалізовані навички	Інновації	Успішне управління підприємством
Вміння працювати зі штучним інтелектом	Розробка AI-технологій	Впровадження AI для оптимізації процесів та підвищення ефективності
Навички програмування та розробки ПЗ	Розробка нових програмних продуктів	Створення інноваційних програмних рішень для підтримки бізнес-процесів
Експертиза в області віртуальної реальності	Впровадження VR-технологій у різні сфери	Використання VR для покращення взаємодії з клієнтами та збільшення залучення
Знання блокчейн-технологій	Впровадження блокчейну у фінансові послуги та логістику	Забезпечення безпеки та прозорості в фінансових операціях та ланцюгу постачання

Джерело: розроблено автором на основі [20; 21, с. 148].

6. Створення нових ринків. Інновації можуть відкривати нові ринки та можливості для росту. Підприємства, які активно впроваджують нові ідеї та технології, можуть стати лідерами в нових галузях або вдосконалити існуючі продукти та послуги [21].

В цілому, акцент на інноваціях і технологічному розвитку є стратегічно важливим для того, щоб підприємство було конкурентоспроможним, ефективним та готовим до змін у сучасному бізнес-середовищі.

Сталість та відповідальність – інші важливі напрямки сучасного управління. Бізнеси все більше розуміють важливість врахування соціальних

та екологічних питань у своїх стратегіях. Концепція корпоративної соціальної відповідальності (CSR) набуває все більшого значення, адже споживачі стають більш вимогливими та уважними до впливу компаній на суспільство та навколишнє середовище. Сталість та відповідальність є ключовими аспектами сучасного управління приватним підприємством з кількох причин:

1. Довіра та репутація:

- Сталість в управлінських рішеннях та діях сприяє встановленню довіри як серед працівників, так і серед клієнтів та інших зацікавлених сторін.
- Відповідальність за свої вчинки підвищує репутацію підприємства, що може мати величезний вплив на конкурентоспроможність та успіх на ринку.

2. Ефективне управління ризиками:

- Сталість у вирішенні проблем та відповідальність за результати дозволяють ефективно управляти ризиками, що може запобігти потенційним фінансовим та репутаційним втратам.

3. Залучення та утримання талановитого персоналу:

- Сталість в управлінні допомагає створити позитивний робочий середовище, що важливо для приваблення та утримання висококваліфікованих працівників.
- Відповідальність перед співробітниками стимулює їхню здатність до саморозвитку та відданість компанії.

4. Клієнтоорієнтованість:

- Сталість та відповідальність у відносинах з клієнтами створюють позитивне враження та сприяють лояльності клієнтів.
- Ретельне виконання обіцянок та відповідальне ставлення до якості продуктів або послуг підвищують задоволеність клієнтів.

5. Соціальна відповідальність:

- Підприємства повинні брати на себе відповідальність перед суспільством та дотримуватися етичних норм.

— Здійснення соціально відповідальних ініціатив може позитивно вплинути на імідж компанії та сприяти підтримці споживачів [23].

В цілому, сталість та відповідальність в управлінні приватним підприємством є основою для створення стійкої та успішної компанії, яка має позитивний вплив на різні аспекти її функціонування.

Гнучкість у робочому середовищі – ще одна тенденція, яка тісно пов'язана з сучасним управлінням. Сучасна бізнес-середа вимагає від підприємств адаптивності та швидкісного реагування на зміни в економічному, технологічному та соціокультурному середовищі. Гнучкість у робочому середовищі стає важливим фактором для досягнення успіху і конкурентоспроможності [23].

Однією з ключових рис гнучкості у робочому середовищі є здатність підприємства ефективно адаптуватися до змінних обставин. Замість традиційного статичного підходу до управління, де усе зорієнтоване на жорсткі структури та процедури, гнучкість сприяє створенню динамічного середовища, де співробітники можуть швидко реагувати на нові виклики та можливості.

Однією з переваг гнучкості у робочому середовищі є здатність пристосовуватися до індивідуальних потреб співробітників. Сучасне управління розуміє, що працівники мають різні стилі роботи, підходи до творчості та особисті цілі. Гнучкість дозволяє створити умови, в яких кожен співробітник може розвивати свій потенціал та досягати високих результатів.

Крім того, гнучкість у робочому середовищі сприяє створенню команд, здатних ефективно співпрацювати та вирішувати завдання в умовах постійної зміни. Комунікація та обмін ідеями стають ключовими компонентами успішної роботи, а гнучкість забезпечує відкрите та довірче середовище, де інновації та творчість процвітають.

Застосування гнучкості в управлінні приватним підприємством може включати в себе розвиток гнучких графіків роботи, стимулювання саморозвитку співробітників, впровадження технологій, що дозволяють

працювати з будь-якого місця, та активну участь персоналу у процесах прийняття рішень [23].

У заключенні, гнучкість у робочому середовищі є необхідною складовою успішного управління приватними підприємствами в епоху стрімких змін. Спроможність адаптуватися до нових реалій, створення умов для індивідуального та командного розвитку співробітників робить гнучкість ключовим елементом конкурентоспроможності та стійкості бізнесу. Зростання ролі віддаленої роботи, гнучкі графіки та стимулювання творчості сприяють високій мотивації працівників та полегшують пристосування до змін.

Сучасні тенденції у сфері управління приватними підприємствами покликані забезпечити їхню адаптацію до змін в навколишньому середовищі та збереження конкурентоспроможності. Стратегічне планування, інновації, сталість та гнучкість у роботі стають ключовими складовими ефективного управління, а врахування соціальних та екологічних аспектів підкреслює важливість відповідального підходу до бізнесу.

Висновки до розділу 1

Приватні підприємства є основою сучасної ринкової економіки, що визначає ключову роль у розвитку господарства. Особливості управління такими підприємствами полягають у гнучкості, швидкості прийняття рішень та здатності до швидкої адаптації до змін ринкових умов. Важливими аспектами управління приватними підприємствами є концентрація на ефективності, оптимізації витрат, інноваційному розвитку та залученні кваліфікованого персоналу.

Ефективне управління приватними підприємствами базується на ряді ключових принципів: стратегічному плануванні, організаційній структурі, мотивації та контролі. Приватні підприємства часто використовують комбіновані методи управління, поєднуючи традиційні та сучасні підходи для

досягнення високої ефективності. Управління приватними підприємствами в сучасних умовах характеризується інтеграцією новітніх інформаційних технологій, що дозволяють автоматизувати управлінські процеси та підвищувати їхню ефективність.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПАП «ПРОВЕСІНЬ»

2.1. Організаційно-економічна характеристика ПАП «Провесінь»

ПАП «Провесінь» є сучасним агропромисловим комплексом, що займається вирощуванням різноманітних сільськогосподарських культур та тваринництвом. Підприємство активно використовує новітні технології та інновації для підвищення ефективності та якості своєї продукції.

ПАП «Провесінь» має багатогалузеву спеціалізацію, що включає рослинництво, тваринництво, переробку сільськогосподарської продукції та впровадження інноваційних технологій. Така диверсифікація дозволяє підприємству бути стійким до ринкових коливань, підвищувати продуктивність та якість продукції, а також задовольняти потреби ринку у різних видах сільськогосподарської продукції.

Рослинництво, вирощування таких зернових культур, як пшениця, кукурудза, ячмінь. Ці культури є основними джерелами доходу підприємства та важливими для забезпечення продовольчої безпеки. Вирощування соняшнику, сої, ріпаку. Ці культури використовуються як сировина для виробництва олії, біопалива та інших промислових продуктів. Так само фруктових дерев і ягідних культур, овочів (картопля, морква, буряк) для продажу на внутрішньому ринку та експорту. Це основна галузь підприємства, яка зосереджує свої основні зусилля на вирощуванні різноманітних сільськогосподарських культур, які забезпечують основну частину його доходу.

З табл. 2.1 видно, що підприємство має значну площу землі, яка використовується для вирощування різних культур. Найбільша площа припадає на кукурудзу (700 га), а також на пшеницю (500 га) і соняшник (400 га).

Таблиця 2.1

Оцінка врожайності сільськогосподарських культур ПАП «Провесінь»

Культура	Площа, га	Середня врожайність, ц/га	Очікуваний врожай, тонн
Пшениця	500	30	15000
Кукурудза	700	50	35000
Ячмінь	300	35	10500
Соняшник	400	25	10000
Соя	200	20	4000
Ріпак	150	28	4200
Картопля	250	200	50000
Морква	100	150	15000
Буряк	180	40	7200
Фруктові дерева	50	-	-

Джерело: розроблено автором на основі [28; 32].

У табл. 2.1 наведені середні врожайності для кожної культури. Найвища середня врожайність спостерігається у картоплі (200 ц/га), що свідчить про високий рівень продуктивності цієї культури на підприємстві. У той же час, середня врожайність пшениці, ячменю та сої також досить висока, що свідчить про ефективне використання земельних ресурсів. З врахуванням площі під кожною культурою та її середньої врожайності можна розрахувати очікуваний врожай. Найбільший очікуваний врожай у картоплі (50 000 тонн) і кукурудзі (35 000 тонн), що підтверджує важливість цих культур для підприємства з точки зору обсягів виробництва.

Важливим аспектом є різноманітність культур, які вирощуються на підприємстві. Це дозволяє зменшити ризики виробництва, різко реагувати на зміни на ринку та погодні умови, а також максимізувати використання ресурсів землі та праці.

Розведення корів для виробництва молока та м'яса. Використання сучасних технологій утримання та годівлі забезпечує високу продуктивність і якість продукції. Для молочного скотарства обираються високопродуктивні породи корів, такі як голштинська, джерсейська та інші породи, відомі високою молочною продуктивністю. Вирощування свиней для виробництва свинини. Це галузь є важливою частиною тваринництва підприємства. Для виробництва м'яса використовуються породи, відомі високою м'ясною продуктивністю, такі як ангус, герефорд та інші.

Використання автоматизованих систем управління фермою, які включають моніторинг здоров'я тварин, контроль за годівлею, оптимізацію процесів доїння та ін. Постійна робота над покращенням генетичного потенціалу стада шляхом селекції та використання сучасних методів репродукції. Впровадження екологічно безпечних методів утримання та годівлі тварин, використання органічних кормів та мінімізація впливу на навколишнє середовище.

Собівартість є одним з найважливіших показників господарської діяльності сільськогосподарських підприємств, що показує, у що обходиться виробництво того чи іншого виду продукції і який економічний прибуток можна отримати за певних природних та економічних умов.

В умовах ринкової економіки, підприємствам недоцільно існувати як ізольованим одиницям економічної системи. Тому тісна взаємодія із зовнішнім середовищем є необхідною умовою виживання підприємств. Суть цієї взаємодії полягає в отриманні із зовнішнього середовища ресурсів, енергії та вимог споживачів, а також у випуску в зовнішнє середовище готової продукції, інформації та заробітної плати.

Загальна структура витрат ПАП «Провесінь» за період 2022-2023 років демонструє деякі суттєві зміни (табл. 2.2).

Збільшення витрат на оплату праці у рослинництві з 42 тис. грн у 2022 році до 45 тис. грн у 2023 році свідчить про зростання витрат на персонал.

Аналогічна тенденція спостерігається і в тваринництві, де витрати зросли з 15 тис. грн до 22 тис. грн за той же період.

Таблиця 2.2

Витрати на виробництво продукції ПАП «Провесінь» за 2022 та 2023 роки, тис. грн.

Статті витрат	Витрати на виробництво продукції 2022р.		Витрати на виробництво продукції 2023р.	
	рослинництва	тваринництва	рослинництва	тваринництва
Затрати на оплату праці	42	15	45	16
Відрахування на соціальні заходи	5	2	6	3
Матеріальні витрати	350	39	350	39
В т. ч. насіння	45	0	50	0
Корми	0	12	0	18
Мінеральні добрива	88		90	0
Нафтопродукти	95	20	100	21
Електроенергія	45	6	47	7
Запасні частини	43	1	44	3
Інші затрати	101	1	110	2
У тому числі орендна плата за земельні паї	71	0	75	0
Всього витрат	464	57	474	61

Джерело: розроблено автором на основі [31; 28; 32].

Найбільша частка витрат припадає на матеріальні витрати. Вони залишаються стабільними в обох галузях, незначно зростаючи у 2023 році (350 тис. грн). Витрати на корми у тваринництві зростають з 12 тис. грн у 2022 році

до 18 тис. грн у 2023 році, що вказує на збільшення витрат на утримання худоби. Загалом, структура витрат ПАП «Провесінь» свідчить про зростання витрат у всіх категоріях, що може бути пов'язане зі збільшенням масштабів виробництва та підвищенням цін на ресурси. Важливо проводити детальний аналіз витрат для оптимізації виробничих процесів та підвищення ефективності підприємства. Зовнішнє середовище будь-якого підприємства характеризується певними особливостями і може бути розділене на два основних типи: макросередовище та мікросередовище.

ПАП «Провесінь» має розгалужену структуру управління, яка забезпечує ефективне функціонування всіх підрозділів та виконання стратегічних цілей підприємства. Структура управління ПАП «Провесінь» представлена на рис. 2.1.

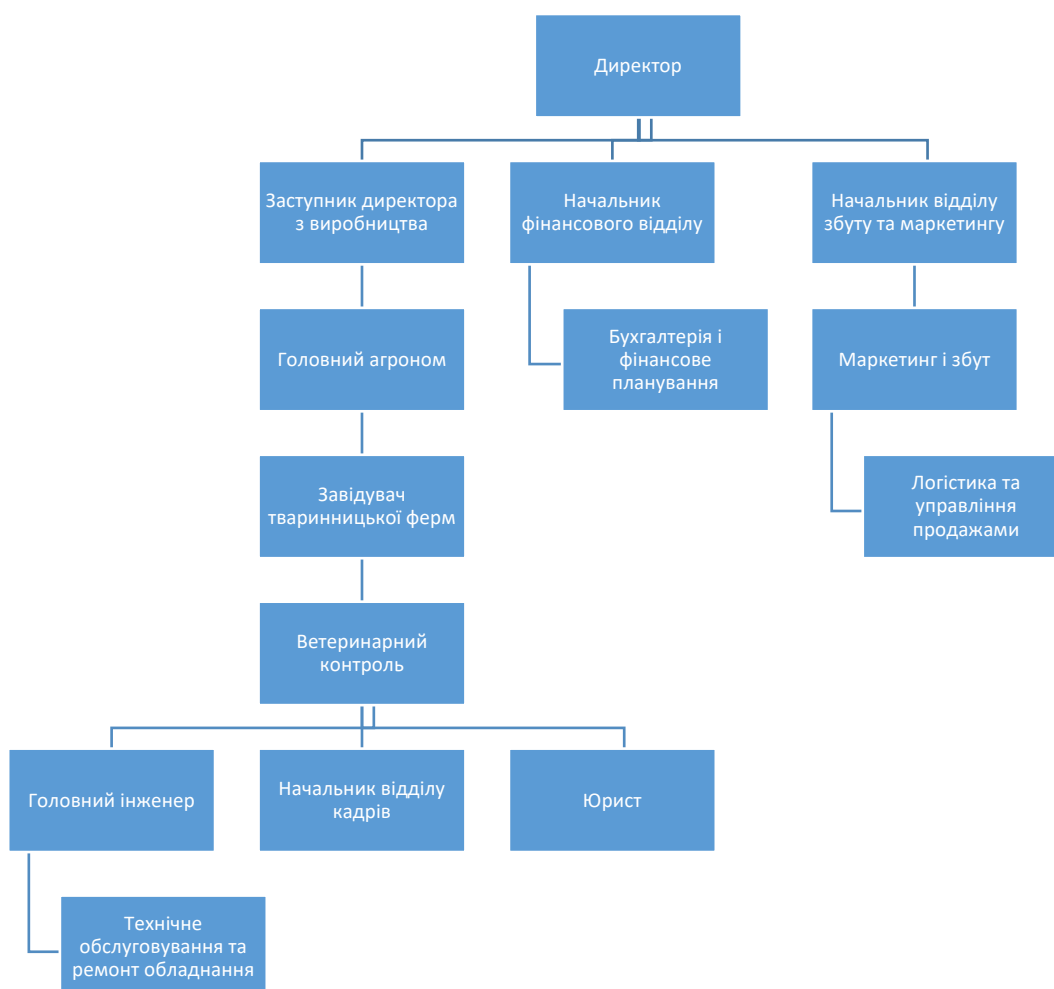

Рис. 2.1 Структура управління ПАП «Провесінь»

Джерело: розроблено автором на основі [32]

В управлінні ПАП «Провесінь» є свої унікальні риси та підходи, які дозволяють підприємству ефективно функціонувати та досягати поставлених цілей. Основні особливості управління ПАП «Провесінь»:

— Організаційна структура

Власники підприємства займають вищу позицію в управлінні, приймають стратегічні рішення та контролюють їх виконання через директора і підпорядковані йому підрозділи. Відділи підприємства спеціалізуються на окремих функціях, таких як фінансовий, виробничий, маркетинговий, кадровий та інші, що дозволяє зосередитися на певних аспектах діяльності.

— Планування та стратегічне управління

Стратегічні плани підприємства розробляються на кілька років вперед і включають цілі щодо розширення ринків, інвестицій у нові технології та інноваційні проекти. Можливість коригування планів у відповідь на зміни в ринкових умовах або внутрішньому середовищі підприємства.

— Фінансовий менеджмент

Постійний моніторинг фінансових показників для забезпечення рентабельності та фінансової стабільності. Оцінка та реалізація інвестиційних проектів для модернізації виробництва та підвищення його ефективності.

— Управління виробництвом

Використання автоматизованих систем управління фермою для оптимізації виробничих процесів та підвищення якості продукції. Впровадження системи контролю якості на всіх етапах виробництва для задоволення потреб споживачів.

— Кадрова політика

Регулярне проведення тренінгів та курсів для підвищення кваліфікації працівників. Використання системи винагород для стимулювання продуктивної праці та зниження плинності кадрів.

— Інформаційне забезпечення

Впровадження сучасних ІТ-рішень для збору, аналізу та обробки даних, що дозволяє оперативно приймати управлінські рішення. Використання

програмних продуктів для автоматизації обліку, фінансового планування та інших управлінських процесів.

Управління ПАП "Провесінь" характеризується ефективною організаційною структурою, стратегічним підходом до планування, сучасним фінансовим менеджментом та впровадженням інновацій у виробництво. Важливу роль відіграють також розвиток персоналу та ефективна маркетингова стратегія. Успішне поєднання цих елементів дозволяє підприємству досягати високих результатів та залишатися конкурентоспроможним на ринку.

Функціонування приватного аграрного підприємства здійснюється завдяки ефективному поєднанню зовнішніх і внутрішніх елементів корпоративного середовища, представлених на рис. 2.2.

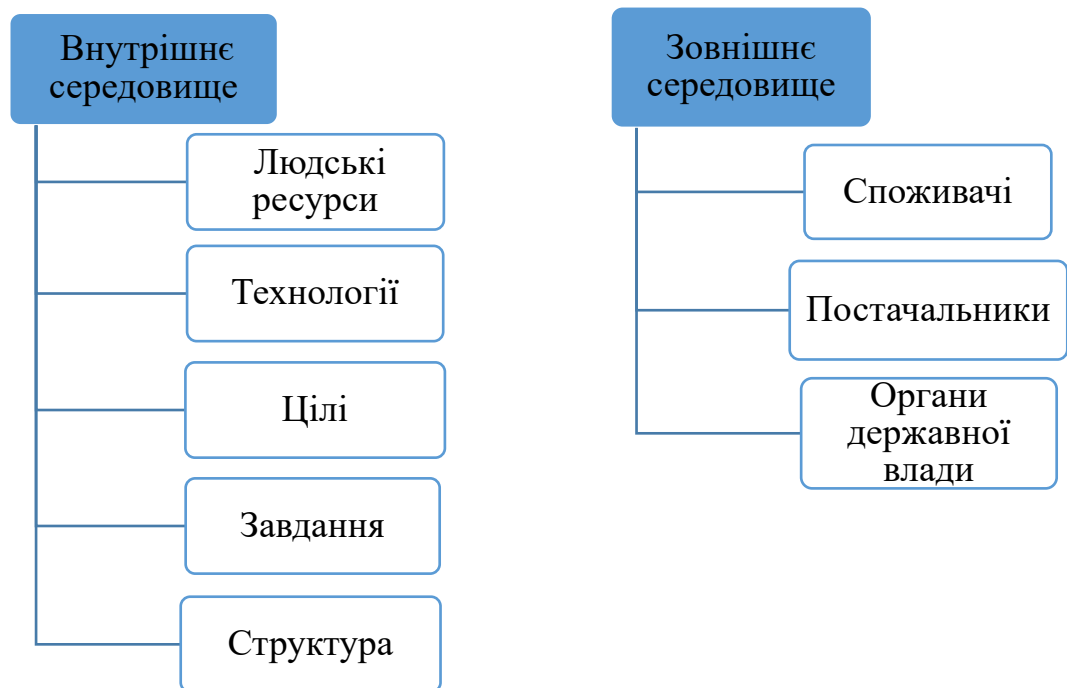

Рис. 2.2 Компоненти внутрішнього та зовнішнього середовища ПАП «Провесінь»

Джерело: розроблено автором на основі [31]

Цей рис. 2.2 ілюструє компоненти внутрішнього та зовнішнього середовища сільськогосподарського підприємства, що впливають на його

управління та діяльність. Основні функції управління ПАП «Провесінь» здійснюються відповідно до його статуту, на основі поєднання прав власників і принципу самостійності трудового колективу. Власники здійснюють права управління безпосередньо або через уповноважені органи. Власники майна є вищим органом управління підприємством, а також виконують виконавчі функції [28].

Підприємство самостійно визначає структуру управління та формує штати функціональних, виробничих та інших підрозділів. Власники безпосередньо наймають керівника підприємства. З керівником укладається контракт, в якому визначаються умови найму, права, обов'язки та відповідальність, фінансове забезпечення та порядок звільнення. Керівництво призначає та звільняє заступників керівника, менеджерів та спеціалістів структурних підрозділів [32].

Особливістю сільськогосподарських підприємств є те, що вони рідко працюють на ринку продукції, призначеної для кінцевого споживання, і здебільшого реалізують свою продукцію на ринку сировини. Як наслідок, споживачами продукції ПАП «Провесінь» є суб'єкти ринку, які купують сільськогосподарську продукцію у сільськогосподарських підприємств для особистого споживання, подальшої переробки та перепродажу [32].

Відносини з цими учасниками ринку будуються на основі договору купівлі-продажу, в якому обумовлюються розмір партії, вартість, умови поставки та відповідальність сторін. У разі виникнення розбіжностей між сторонами, спори вирішуються в судовому порядку.

Результати діяльності ПАП «Провесінь» значною мірою залежать від якості та своєчасності постачання сировини та матеріалів. Основними постачальниками матеріально-технічних ресурсів на підприємство є: ТОВ «Агротехсервіс» та ТОВ «Агрон»; ПП Колодійчук є постачальником насіння; ПП «Володар» та ТОВ «Украгропродукт» є основними постачальниками [24].

Отже, структура та організація управління на підприємствах є важливим елементом для досягнення успіху та стійкого розвитку. Ефективна система

управління дозволяє розподіляти владу та відповідальність, забезпечуючи оптимальну координацію та співпрацю всередині організації.

2.2 Аналіз фінансово-економічного стану ПАП «Провесінь»

Аналіз фінансових показників дозволяє оцінити ефективність діяльності підприємства та його фінансову стабільність. Розрахунок ключових показників, таких як оборотність активів, коефіцієнт ліквідності, коефіцієнт автономії та рентабельність власного капіталу (ROE), дає змогу зробити висновки щодо фінансового стану ПАП «Провесінь» за 2022 та 2023 роки.

Важливою складовою є ефективне фінансове управління. ПАП «Провесінь» повинно уважно вивчати свої фінансові показники, забезпечуючи стабільність та прибутковість. Важливо вести баланс між власними та позиковими коштами, контролювати витрати та ефективно використовувати ресурси для досягнення стратегічних цілей [28].

За період 2020-2022 років доходи підприємства значно зросли з 138,200 грн у 2021 році до 412,600 грн у 2023 році. Це позитивний показник, що свідчить про успішне збільшення обсягів продажів або цін на продукцію.

У 2021 році підприємство зазнало збитків на суму 89,300 грн, але вже у 2022 році отримало чистий прибуток 207,900 грн, який зріс до 295,300 грн у 2023 році.

Загальна вартість активів зменшилась з 159 млн грн у 2021-2022 роках до 152 млн грн у 2023 році. Зниження на 7 млн грн, що може свідчити про амортизацію, продаж частини активів або інші причини скорочення активів.

Кількість працівників на підприємстві значно зменшилася протягом трьох років, з 66 працівників у 2021 році до 15 у 2023 році. Це може бути результатом процесу реструктуризації чи автоматизації виробництва, що може призвести до зменшення витрат на оплату праці та підвищення продуктивності праці.

Аналіз фінансово-економічного стану ПАП «Провесінь» демонструє значне покращення фінансових показників. Зростання доходів та прибутковості свідчить про успішну діяльність і ефективне управління. Незначне зменшення активів та суттєвіше зменшення зобов'язань може вказувати на оптимізацію активів та зменшення боргового навантаження. Значне скорочення чисельності працівників може свідчити як про ефективну оптимізацію виробничих процесів, так і про можливі виклики у сфері кадрової політики, дані наведені в табл. 2.3.

Таблиця 2.3

**Динаміка фінансових та економічних показників
ПАП "Провесінь" у 2020-2022 рр.**

Показник	Роки			Зміни (+;-)
	2021	2021	2023	
Дохід, грн.	138 200	330 100	412 600	+274 400
Чистий прибуток (збиток), грн.	-89 300	207 900	295300	+20 600
Активи, млн.грн.	159	159	152	-7
Зобов'язання, млн.грн.	151	150	142	-9
Кількість працівників, чол.	66	22	15	-41

Джерело: розроблено автором на основі [35]

Важливо зазначити, що цей аналіз є поверхневим. Більш детальний аналіз повинен враховувати всі фактори, що впливають на діяльність компанії, щоб отримати більш точне розуміння ситуації і приймати обґрунтовані рішення [28].

Проаналізуємо фінансовий стан ПАП "Провесінь" за 2022 та 2023 роки, використовуючи надані дані:

1. Прибуток= Дохід – Прибуток

У 2022 році: 330100 – 207900 = 122200

У 2023 році: 412600 – 295300 = 117300

2. Ефективність використання ресурсів:

Оборотність активів= $\frac{\text{Виручка}}{\text{Загальна вартість активів}}$

$$\text{У 2022 році: } \frac{159786100}{330100} \approx 0.00206$$

$$\text{У 2023 році: } \frac{152082600}{412600} \approx 0.00271$$

Збільшення оборотності активів від 2022 до 2023 року свідчить про покращення ефективності використання ресурсів, можливо, за рахунок оптимізації бізнес-процесів або впровадження нових стратегій. За результатами обчислень видно, що оборотність активів ПАП «Провесінь» зросла з 2022 року до 2023 року. Збільшення оборотності активів вказує на те, що підприємство здатне ефективно використовувати свої активи для генерації виручки.

3. Фінансова стійкість:

$$\text{Коефіцієнт ліквідності} = \frac{\text{Оборотні активи}}{\text{Короткострокові зобов'язання}}$$

$$\text{У 2022 році: } \frac{159786100}{142939100} \approx 0.8955$$

$$\text{У 2023 році: } \frac{142942400}{152082600} \approx 1.061$$

Збільшення коефіцієнта ліквідності свідчить про покращення здатності погасити короткострокові зобов'язання за рахунок оборотних активів.

Проте коефіцієнт автономії зменшився, що може вказувати на зменшення відносної частки власних коштів у загальній вартості активів, що може вплинути на фінансову стійкість підприємства.

$$4. \quad \text{Коефіцієнт автономії} = \frac{\text{Власний капітал}}{\text{Загальна вартість активів}}$$

$$\text{У 2022 році: } \frac{16847000}{159786100} \approx 0.1055$$

$$\text{У 2023 році: } \frac{9140200}{152082600} \approx 0.0608$$

5. Рентабельність:

$$\text{Рентабельність власного капіталу (ROE)} = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Власний капітал}} \times 100\%$$

$$\text{У 2022 році: } \frac{207900}{159786100} \times 100\% \approx 0.1301\%$$

$$\text{У 2023 році: } \frac{295300}{152082600} \times 100\% \approx 0.1941\%$$

За розрахунками, рентабельність власного капіталу зросла з 2022 року до 2023

року, що свідчить про позитивні зміни в фінансовій діяльності підприємства (табл. 2.4).

Таблиця 2.4

Аналіз фінансових показників ПАП «Провесінь» у 2022 та 2023 рр.

Показник	2022 рік	2023 рік
Прибуток, грн.	122200	117300
Оборотність активів, %	0,0020	0.0027
Коефіцієнт ліквідності, %	0.8955	1.0610
Коефіцієнт автономії, %	0.1055	0.0608
Рентабельність (ROE), %	0.1301	0.1941

Джерело: розроблено автором на основі [41]

За розрахунками рентабельність власного капіталу (ROE) ПАП «Провесінь» зросла з 2022 року до 2023 року. Це свідчить про покращення ефективності використання власних коштів та збільшення прибутковості інвестованих в підприємство коштів. За таких обставин можна зробити висновок про позитивні зміни в фінансовій діяльності підприємства за вказаний період.

ПАП «Провесінь» продемонструвало позитивні тенденції в покращенні використання ресурсів, збільшенні фінансової стійкості та підвищенні рентабельності власного капіталу, що свідчить про ефективне управління та розвиток у 2023 році порівняно з 2022 роком [24].

Підприємство зазнає значних змін у своєму фінансовому стані. Зменшення доходів та прибутку у 2022 році порівняно з попередніми роками свідчить про можливі проблеми з виробництвом або реалізацією продукції.

Збільшення коефіцієнта ліквідності у 2023 році свідчить про певні покращення у спроможності підприємства виконати свої короткострокові зобов'язання за рахунок оборотних активів. Зменшення коефіцієнта автономії може вказувати на зростання фінансових зобов'язань або зниження вартості активів. Це може вплинути на фінансову стійкість підприємства. Зросла

рентабельність власного капіталу у 2023 році, свідчить про певне покращення ефективності використання власних коштів та збільшення прибутковості інвестованих в підприємство коштів.

Економічний аналіз приватного підприємства є ключовою складовою сучасної економічної науки, оскільки він дозволяє розуміти, оцінювати та прогнозувати функціонування та розвиток підприємств у ринкових умовах. Приватні підприємства відіграють важливу роль у створенні робочих місць, забезпеченні інновацій та загальному економічному зростанні.

Ключовою складовою економічного аналізу є фінансовий аспект. Аналіз фінансового стану підприємства дозволяє визначити його платоспроможність, ліквідність, рентабельність та інші фінансові показники (табл.2.4). Важливо враховувати як кількісні, так і якісні аспекти фінансових показників, оскільки це дозволяє отримати повний обсяг інформації про фінансовий стан підприємства.

Ще однією важливою складовою економічного аналізу є виробничий аспект. Аналіз виробничої діяльності підприємства включає в себе вивчення ефективності виробничих процесів, використання ресурсів, якість виробленої продукції та інші параметри, що визначають ефективність виробничої діяльності.

При вивченні приватних підприємств важливо також звертати увагу на соціальний аспект їхньої діяльності. Забезпечення працівникам гідних умов праці, соціальні пакети та взаємодія з громадськістю можуть суттєво впливати на репутацію та довгостроковий успіх підприємства. Розглянемо детальніше вищеперераховані аспекти етапів економічного аналізу [28]:

- Фінансовий аналіз: Оцінка рівня активів, пасивів та власного капіталу. Аналіз змін у доходах, витратах та прибутках протягом періоду.
- Виробничий аналіз: Оцінка продуктивності та якості виробництва. Аналіз складових витрат та їх оптимізація.
- Маркетинговий аналіз: Аналіз потреб споживачів, конкурентів та тенденцій ринку. Розробка та оцінка стратегій продажу та реклами.

- Кадровий аналіз: Оцінка кваліфікації, мотивації та розвитку персоналу. Аналіз стабільності та продуктивності робочої сили.
- Юридичний аналіз: Перевірка відповідності діяльності підприємства чинному законодавству. Оцінка дотримання правових норм та вимог регулювальних органів.

Загалом, економічний аналіз приватних підприємств – це комплексна задача, яка вимагає врахування різноманітних факторів. Він дозволяє забезпечити не лише стабільність фінансової діяльності підприємства, але й розробляти стратегії розвитку, вдосконалювати виробничі процеси, підвищувати конкурентоспроможність та вносити вагому соціальну ініціативу у суспільство. Економічний стан ПАП «Провесінь» потребує уважного аналізу та можливих коригувань у стратегії управління та фінансових планах для покращення його фінансової стабільності та зростання.

2.3. Фактори, що впливають на ефективність управління ПАП «Провесінь»

Ефективне управління приватним підприємством є важливим елементом для його стабільності та успіху. У сучасному глобалізованому світі, де конкуренція надто велика, підприємствам доводиться стежити за численними факторами, які можуть впливати на їхню ефективність. Для оцінки ефективності управління ПАП «Провесінь» розглядаються різні показники, що відображають фінансові результати, продуктивність, задоволеність клієнтів та розвиток персоналу. Аналіз цих показників дозволяє оцінити, наскільки ефективно підприємство управляє своїми ресурсами та досягає поставлених цілей (табл. 2.5).

Компетентність та відповідальність керівництва визначають ступінь успішності стратегічного керівництва та реалізації цілей підприємства.

Таблиця 2.5

Показники ефективності управління ПАП «Провесінь» за 2022-2023 рр.

Категорія	КРІ	Цільове значення	2022 р.	2023р.
Фінансові результати	Чистий прибуток, грн	≥ 150000	122200	117300
	Операційна рентабельність, %	$\geq 20\%$	12%	18%
	Оборотність активів, %	$\geq 3\%$	0.0020	0.0027
	Коефіцієнт ліквідності, %	≥ 1.5	0.8955	1.0610
	Коефіцієнт автономії, %	≥ 0.2	0.1055	0.0608
Продуктивність	Врожайність основних культур, ц/га	Збільшення на 10%, щороку	Пшениця - 28, Кукурудза - 48	Пшениця - 30, Кукурудза - 50
	Кількість виробленої продукції, тон.	≥ 100000	75000	80000
Задоволені клієнти	Рівень задоволеності клієнтів, %	$\geq 90\%$	80%	85%
	Кількість повторних замовлень, %	$\geq 70\%$	60%	65%
Розвиток персоналу	Витрати на навчання та розвиток персоналу, грн/працівників	≥ 10000	15	25
	Кількість проведених тренінгів та курсів на рік	≥ 20	12	15
	Рівень задоволеності персоналу, %	$\geq 85\%$	75%	78%

Джерело: розроблено автором на основі [35].

Лідерство та управлінський потенціал ПАП «Провесінь» відіграють ключову роль у формуванні корпоративної культури, визначенні стратегічних напрямків розвитку та досягненні цілей організації. Ефективне лідерство сприяє створенню відкритого комунікаційного середовища, де керівництво відкрите для ідей та пропозицій співробітників, підтримує їхню мотивацію та розвиток.

Управлінський потенціал включає в себе не лише професійні навички керівництва, а й здатність до стратегічного мислення, прийняття важливих рішень та ефективного управління змінами. Керівники ПАП «Провесінь» повинні бути здатні виявляти новаторський підхід до вирішення завдань, розвивати команду та створювати стійкі стратегічні партнерства. Основні аспекти лідерства та управлінського потенціалу ПАП «Провесінь» можуть включати:

— Відкритість та комунікабельність: Керівництво, яке відкрите для співробітників, готове слухати їхні ідеї та пропозиції, сприяє підвищенню моралі та ефективності роботи колективу.

— Стратегічне бачення: Здатність розрізняти тенденції ринку, прогнозувати зміни та розробляти стратегії розвитку, спрямовані на досягнення конкурентних переваг.

— Керівництво змінами: Здатність керівництва впроваджувати нові ідеї, технології та методи роботи, сприяючи адаптації підприємства до змін в економічному середовищі.

— Розвиток талантів: Сприяння розвитку та самореалізації персоналу через систему навчання, тренінгів та кар'єрного зростання.

— Мотивація та заохочення: Створення стимулів для досягнення високих результатів, визнання успіхів та заохочення ініціативності та творчості співробітників.

— Лідерство та управлінський потенціал на ПАП «Провесінь» є важливими факторами успіху, які сприяють досягненню стратегічних цілей та стабільності в умовах ринкової конкуренції.

Якісна комунікація між всіма рівнями управління та підрозділами сприяє координації дій, вирішенню проблем та досягненню спільних цілей. Управління інвестиціями: Визначення оптимального співвідношення між різними видами інвестицій, включаючи капітальні вкладення, фінансові інструменти та стратегічні партнерства. Це сприяє досягненню максимального фінансового результату при прийнятті інвестиційних рішень. Проведення систематичного аналізу фінансової діяльності підприємства з метою оцінки його фінансового стану, виявлення тенденцій та ризиків, а також формування рекомендацій для подальших дій.

Оцінка та управління різноманітними фінансовими ризиками, що можуть вплинути на діяльність підприємства, такими як валютний ризик, кредитний ризик, процентний ризик та інші. Складання та аналіз фінансової звітності згідно з вимогами законодавства та міжнародних стандартів для забезпечення прозорості та достовірності інформації про фінансовий стан підприємства.

Ефективне впровадження стратегій фінансового менеджменту дозволяє ПАП «Провесінь» забезпечити стійкість та конкурентоспроможність у галузі, досягти поставлених цілей та забезпечити стабільний розвиток в майбутньому.

Навчання та мотивація персоналу сприяють підвищенню продуктивності праці, задоволенню співробітників та зниженню текучості кадрів. Розробка та впровадження стратегій розвитку, які відповідають потребам ринку та особливостям підприємства, сприяє досягненню конкурентних переваг та стабільності. Використання сучасних технологій та інновацій дозволяє підприємству оптимізувати процеси виробництва, підвищувати якість продукції та забезпечувати конкурентоспроможність. Управління ризиками дозволяють зменшити ймовірність виникнення негативних подій та мінімізувати їх вплив на діяльність підприємства.

Ефективна стратегія маркетингу та продажів допомагає підприємству залучати нових клієнтів, розширювати аудиторію та збільшувати обсяги продажів. ПАП «Провесінь» демонструє високий рівень ефективності

управління, що відображається у його фінансових показниках та результативності діяльності. Досягнення успіху у цілісному управлінні структури підприємства виявляється через кілька ключових аспектів:

Підприємство має стабільну фінансову базу, що підтверджується показниками коефіцієнта ліквідності та коефіцієнта автономії (рис. 2.3).

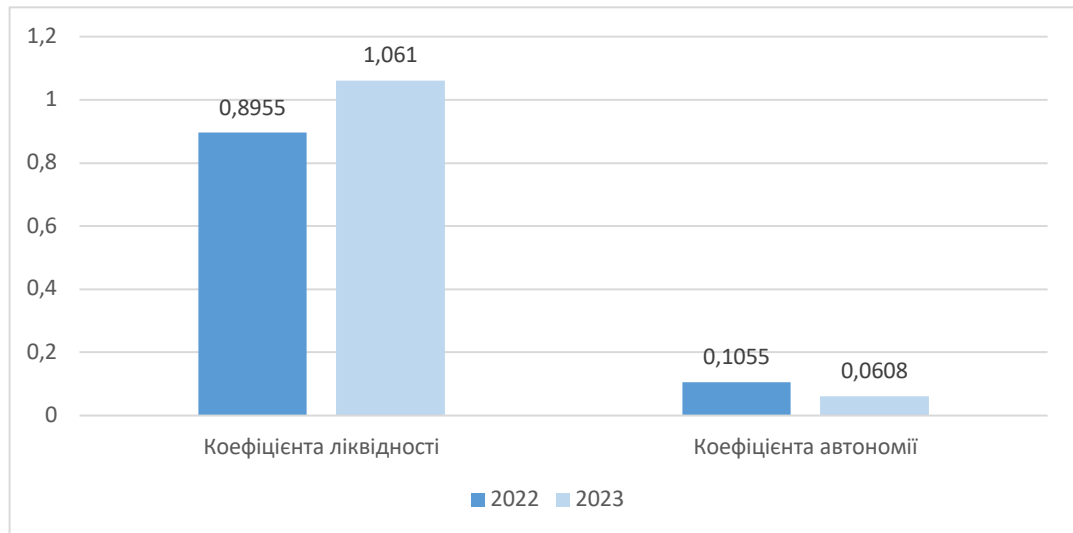

Рис. 2.3 Порівняння показників ліквідності та автономії ПАП «Провесінь»

Джерело: розроблено автором на основі [35].

Дані рис. 2.3 свідчать про здатність підприємства виконати свої фінансові зобов'язання та про рівень власних ресурсів у загальній вартості активів

Показники рентабельності, зокрема рентабельність власного капіталу, демонструють здатність підприємства генерувати прибуток від своєї діяльності та ефективно використовувати власні кошти для отримання прибутку.

Підприємство успішно оптимізує витрати на персонал та матеріали, що сприяє підвищенню продуктивності праці та зменшенню загальних витрат. Це відображається у збільшенні продуктивності та підвищенні доходів. Впроваджує стратегічні напрями розвитку, виходячи з аналізу зовнішнього та внутрішнього середовища, що сприяє розвитку конкурентних переваг та

підтримує стійкість у довгостроковій перспективі. Веде систематичний моніторинг результатів своєї діяльності та вчасно вносить корективи у стратегію управління для досягнення найкращих результатів.

Управління персоналом також має величезне значення для успіху підприємства. Ретельний відбір та розвиток кваліфікованих кадрів, створення мотиваційної системи та підтримка командної роботи сприяють підвищенню продуктивності та задоволеності працівників.

В сучасному світі неможливо уникнути цифровізації та використання новітніх технологій у бізнесі. ПАП «Провесінь» повинна стежити за інноваціями та впроваджувати їх, щоб оптимізувати внутрішні процеси, покращувати якість продукції та надавати нові послуги для залучення клієнтів [32].

Урядова політика та етичні питання також впливають на управління підприємством. ПАП «Провесінь» повинна дотримуватися законів та стандартів, а також розвивати етичні стандарти, щоб підтримувати добре ім'я компанії та забезпечити стійкі відносини з клієнтами та партнерами.

Висновки до розділу 2

Ефективності управління ПАП «Провесінь» демонструє значне покращення фінансових показників та зростання продуктивності. За період 2021-2023 років дохід підприємства зріс з 138,200 грн у 2021 році до 412,600 грн у 2023 році, що свідчить про успішне збільшення обсягів продажів. Підприємство перейшло від збитків у 2021 році до отримання чистого прибутку у 2022 році та збільшення прибутку у 2023 році (295,300 грн).

Загальна вартість активів зменшилась з 159 млн грн у 2021-2022 роках до 152 млн грн у 2023 році. Це зниження на 7 млн грн може свідчити про амортизацію, продаж частини активів. Зобов'язання підприємства зменшилися з 2021 року, що вказує на зменшення боргового навантаження.

Кількість працівників значно зменшилася протягом трьох років. Це може бути результатом процесу реструктуризації, що призведе до зменшення

витрат на оплату праці та підвищення продуктивності праці. Рівень задоволеності клієнтів зріс з 80% у 2022 році до 85% у 2023 році, але все ще нижчий за цільовий показник 90%. Загалом, ПАП «Провесінь» демонструє позитивну динаміку розвитку та здатність адаптуватися до ринкових умов.

РОЗДІЛ 3. ЗАХОДИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПАП «ПРОВЕСІНЬ»

3.1. Проблеми ефективності системи управління ПАП «Провесінь»

У сучасному світі, де конкуренція на ринку постійно зростає, ефективне управління приватним підприємством визначає його успіх та стійкість. Однією з компаній, що стикається з рядом проблем та водночас має потенціал для розвитку, є ПАП «Провесінь».

Однією з ключових проблем є неефективність внутрішнього управління. Система управління компанією ПАП «Провесінь» може потребувати поліпшень в таких аспектах, як планування, координація та контроль. Недостатнє планування може призводити до неефективного розподілу ресурсів, тим самим гальмувати розвиток компанії. Крім того, відсутність ефективної системи контролю може спричинити втрати та низьку продуктивність працівників.

На думку Щеглова О. Ю., ще однією проблемою може бути недостатньо ефективна стратегія маркетингу та продажів. Якщо ПАП «Провесінь» не може адаптуватися до змін у ринкових умовах та не вивчає потреби своїх клієнтів, це може призвести до втрати конкурентоспроможності. Важливо впроваджувати інноваційні методи маркетингу та відстежувати тенденції ринку для збільшення обсягів продажів [37, с. 187].

Слід звернути увагу на персонал та його розвиток. Брак кваліфікованих кадрів може стати серйозним обмеженням для розвитку компанії. ПАП «Провесінь» повинен інвестувати в професійний розвиток свого персоналу, створюючи програми навчання та стимулюючи працівників до саморозвитку.

Проте, разом із виявленими проблемами, існують і перспективи для подальшого розвитку. Зокрема, важливо впроваджувати інформаційні технології для поліпшення ефективності управління. Використання сучасних

інструментів для аналізу даних та взаємодії з клієнтами може значно полегшити процеси в компанії.

ПАП «Провесінь» мусить розглядати можливість розширення ринків або диверсифікації продукції, щоб збільшити свою конкурентоспроможність. Співпраця з іншими компаніями або впровадження нових технологій може допомогти зростити прибутковість та розширити клієнтську базу [24].

Проблеми управління ПАП «Провесінь» вимагають уваги та негайних дій. Однак із правильним підходом та впровадженням необхідних заходів, ця компанія може знайти перспективи для стійкого та успішного розвитку.

Управління приватним підприємством є складним завданням, особливо в умовах постійних змін в економічному середовищі та швидкого технологічного розвитку. Сучасна система управління часто стикається з рядом проблем, які необхідно виявити та вирішити для забезпечення ефективного функціонування підприємства.

Проблем є низький рівень гнучкості у відношенні до змін. Сучасне бізнес-середовище характеризується великою нестабільністю, і підприємства повинні бути готові швидко реагувати на нові виклики. Однак багато систем управління залишаються надто жорсткими та неадаптованими до нових умов, що може впливати на їхню успішність та конкурентоспроможність [15, с. 64].

Проблемою є недостатня інтеграція технологій. Багато підприємств мають різноманітні інформаційні системи, але часто вони не взаємодіють ефективно між собою. Це може призводити до дублювання роботи, невірної обробки даних та затримок у прийнятті управлінських рішень.

Недостатня увага до управління персоналом. Люди є ключовим ресурсом будь-якого підприємства, і їхнє ефективне управління важливо для досягнення успіху. Недостатня мотивація, неякісне керівництво та відсутність можливостей для професійного зростання можуть призводити до втрати талановитих працівників та загрозити стійкості підприємства [37].

Проблемою є недостатня увага до сталого розвитку та відповідального бізнесу. Сучасні покоління споживачів все більше враховують етичні та

екологічні аспекти у своїх виборах. Підприємства, які не враховують ці аспекти в своїй стратегії, ризикують втратити популярність та підтримку споживачів.

Важливим нюансом ПАП «Провесінь» є деякі недоліки лінійно-функціональної структури управління. Зокрема, ця структура може призвести до дублювання функцій, а також до затягування прийняття рішень.

Для вирішення цих проблем, підприємства повинні активно працювати над модернізацією своєї системи управління. Це включає в себе впровадження гнучких методів управління, інтеграцію технологій, покращення управління персоналом та зосередження на сталому розвитку. Тільки шляхом постійного вдосконалення та адаптації підприємства зможуть забезпечити свою стійкість та успішність у динамічному сучасному бізнес-середовищі.

3.2. ‘ на ПАП «Провесінь»

Впровадження сучасних управлінських технологій на підприємстві може значно поліпшити ефективність його діяльності та конкурентоспроможність на ринку

На ПАП «Провесінь» впровадження хмарних технологій може мати значний позитивний вплив на різні аспекти діяльності. Використання хмарних сховищ даних дозволить підприємству зберігати великі обсяги даних в безпечному та доступному місці. Це сприятиме зручному доступу до інформації для всіх працівників, що може покращити комунікацію та спільну роботу. Замість власного програмного забезпечення, підприємство може скористатися послугами хмарних постачальників, що дозволить значно зменшити витрати на закупівлю та підтримку ІТ-інфраструктури. Завдяки хмарним рішенням, дані підприємства можуть регулярно резервуватися в безпечних хмарних сховищах, що забезпечить їх захищеність та доступність у випадку аварійних ситуацій.

Застосування хмарних платформ для спільної роботи дозволить працівникам ПАП «Провесінь» працювати над проектами разом, незалежно від місця перебування, а також легко обмінюватися даними та документами.

Хмарні технології зазвичай дозволяють легко інтегруватися з іншими корпоративними системами, що використовуються на підприємстві, такими як системи управління виробництвом, бухгалтерські програми тощо. Хмарні технології забезпечують гнучкість та масштабованість, що дозволяє підприємству з легкістю збільшувати чи зменшувати обсяги використовуваних ресурсів відповідно до потреб бізнесу.

Використання хмарних рішень для зберігання та обробки даних дозволяє підприємствам зменшити витрати на ІТ-інфраструктуру, покращити доступність даних та підвищити швидкість прийняття рішень. Використання аналітичних інструментів та систем штучного інтелекту для аналізу великих обсягів даних дозволяє отримувати цінні інсайти, прогнозувати тенденції та приймати більш обґрунтовані рішення.

Впровадження методів автоматичного навчання на підприємстві ПАП «Провесінь» може принести ряд переваг і покращень у різних аспектах діяльності та дозволить підприємству прогнозувати попит на продукцію та планувати виробничі обсяги більш точно, що сприятиме зниженню витрат та оптимізації запасів (табл. 3.1).

Завдяки автоматизації рутинних процесів витрати на персонал зменшилися на 10%, що становить 200 тис. грн. Оптимізація використання ресурсів дозволила знизити витрати на матеріали на 10%, що еквівалентно 150 тис. грн. Впровадження методів автоматичного навчання дозволило підвищити продуктивність на 19%, що привело до збільшення обсягів виробництва на 2000 одиниць продукції. Збільшення продуктивності та покращення якості продукції сприяли зростанню доходів на 19%, або на 1000 тис. грн. Завдяки зниженню витрат та зростанню доходів рентабельність підприємства збільшилася з 19% до 24%.

Таблиця 3.1

Фінансових показників до і після впровадження хмарних технологій

Показник	Поточні значення	Значення після впровадження	Зміна, тис. грн.	Відсоткова зміна, %
Витрати на персонал, тис. грн.	2000	1800	-200	-10%
Витрати на матеріали, тис. грн.	1500	1350	-150	-10%
Продуктивність, одиниць продукції	10000	12000	+2000	+20%
Дохід, тис. грн.	5000	6000	+1000	+20%
Рентабельність, %	19%	24%	+5	+25%
Витрати на впровадження (разові), тис. грн	-	500	-500	-

Джерело: розроблено автором на основі [41]

Впровадження машинного навчання на підприємстві сприяє значному підвищенню ефективності виробничих процесів, зниженню витрат та зростанню доходів. Попри початкові інвестиції у впровадження та навчання, результати свідчать про суттєве покращення фінансових показників та рентабельності підприємства. Це підтверджує доцільність подальшого розвитку та використання сучасних технологій у аграрному секторі.

Використання аналізу даних та машинного навчання дозволить підприємству виявляти ефективніші методи виробництва, управління запасами та розподілу ресурсів, що призведе до збільшення продуктивності та зниження витрат [38].

Застосування аналітичних моделей штучного інтелекту допоможе підприємству аналізувати дані про ринок, визначати тенденції та прогнозувати

попит на продукцію, що дозволить планувати виробництво та маркетингові стратегії. Використання штучного інтелекту для автоматизації обробки великих обсягів даних дозволить підприємству швидше аналізувати інформацію та приймати рішення.

Використання алгоритмів машинного навчання для прогнозування потреб в матеріалах та оптимізації маршрутів доставки допоможе зменшити витрати на транспортування та скоротити час поставок. Впровадження інтелектуального навчання допомагає виявити та виправити проблеми якості продукції шляхом аналізу виробничих процесів та визначення факторів, що впливають на якість.

Загальний підхід до впровадження технологій та перетворення бізнес-процесів для забезпечення більшої гнучкості, інноваційності та реагування на зміни в середовищі. Розглянемо фінансові показники підприємства до та після впровадження технологій. Для оцінки управлінського економічного ефекту в підприємстві ПАП «Провесінь» необхідно провести аналіз результатів управлінських рішень і їхнього впливу на фінансово-економічні показники підприємства (табл. 3.2).

1. Додатковий дохід=Дохід після впровадження–Дохід до впровадження=
6500–5000=1500 тис. грн
2. Додаткові витрати=Витрати після впровадження–Витрати до впровадження+Затрати на нові технології+Затрати на навчання=500–400+600+200=900 тис. Грн
3. Економічний ефект:
Економічний ефект=Додатковий дохід–Додаткові витрати=2000–1000=1000 тис. Грн

Впровадження нових технологій призвело до зростання доходів на 30%, завдяки підвищенню продуктивності та якості продукції. Хоча загальні витрати трохи зросли через початкові інвестиції в нові технології, ефективніше використання ресурсів та зниження витрат на персонал та матеріали призвели до значної економії.

Таблиця 3.2

Фінансові показники до та після впровадження нових технологій

Показник	До впровадження	Після впровадження	Зміна	Відсоткова зміна, %
Дохід, тис. грн	5000	6500	+1500	+30%
Витрати на енергію, тис. грн	500	400	-100	-20%
Витрати на технології, тис. грн	0	600	+600	-
Продуктивність, од. продукції	10000	13000	+3000	+30%
Рентабельність, %	19	29	+10	+50%
Загальні витрати, тис. грн	4000	4150	+150	+3.75%
Чистий прибуток, тис. грн	1000	2350	+1350	+135%

Джерело: розроблено автором на основі [35;28]

Автоматизація та оптимізація процесів дозволили збільшити обсяги виробництва на 29%. Рентабельність підприємства зросла з 19% до 29%, що означає підвищення ефективності виробництва та прибутковості підприємства. Чистий прибуток зріс на 135%, що є результатом підвищення доходів та оптимізації витрат.

Впровадження сучасних технологій на ПАП «Провесінь» показало значне покращення фінансових показників та ефективності. Незважаючи на початкові інвестиції, результати свідчать про зростання доходів, зниження витрат, підвищення продуктивності та рентабельності. Це підтверджує доцільність подальшого впровадження інновацій та технологій для сталого розвитку підприємства.

Отже, запропонована автоматизація рутинних операцій може зменшити витрати на робочу силу та збільшити продуктивність. Використання мобільних додатків та платформ для управління бізнесом дозволяє забезпечити доступ до даних та інструментів управління з будь-якої точки світу. Впровадження цих технологій на підприємстві може покращити ефективність управління, забезпечити більшу конкурентоспроможність та сприяти зростанню бізнесу.

3.3. Підвищення кваліфікації персоналу та розвиток кадрового потенціалу ПАП «Провесінь»

Основним методом удосконалення управління є підвищення професійної компетентності персоналу та розвиток його потенціалу, яка у ПАП «Провесінь» є важливою стратегічною ініціативою, спрямованою на підтримку конкурентоспроможності та сталого розвитку компанії в сучасних умовах господарювання. Ось кілька ключових напрямків та заходів, які можна врахувати в умовах сучасного господарювання.

Оцінка потреб у навчанні, перше, що необхідно зробити, це провести оцінку потреб персоналу у навчанні. Це може включати аналіз наявних навичок та знань, визначення пріоритетних областей для розвитку та врахування стратегічних цілей підприємства.

Планування навчальних заходів, на основі оцінки потреб у навчанні слід розробити план навчальних заходів. Це можуть бути як внутрішні тренінги, так і залучення зовнішніх експертів та тренерів для проведення навчальних програм. Нижче подано кроки, які можна включити до процесу планування навчальних заходів:

Почніть з аналізу потреб персоналу в навчанні. Врахуйте нові технології, зміни в законодавстві, вимоги безпеки, вимоги до якості тощо.

Встановіть конкретні цілі та завдання для навчання, які повинні відповідати потребам підприємства та індивідуальним потребам співробітників.

Оберіть відповідні методи навчання, які найбільш ефективно допоможуть досягти поставлених цілей. Це можуть бути тренінги, семінари, вебінари, курси, індивідуальні консультації, онлайн-навчання тощо.

На основі визначених цілей та методів навчання розробіть конкретні навчальні програми. Вони повинні включати теоретичну та практичну складові, приклади з реального життя та завдання для закріплення знань.

Переконайтеся, що у вас є необхідні ресурси для проведення навчання, такі як фінансові кошти, час, матеріали, приміщення, обладнання тощо.

Складіть розклад проведення навчальних заходів, враховуючи графіки роботи співробітників та інші обставини.

Організуйте проведення навчальних заходів, забезпечте доступ до необхідних ресурсів та засобів навчання.

Після завершення навчання проведіть оцінку результатів, щоб переконатися, що цілі були досягнуті та знання закріплені. Використовуйте різні методи оцінки, такі як тестування, анкетування, практичні завдання тощо [36].

На основі отриманих результатів скоригуйте стратегію навчання для подальшого підвищення ефективності.

Планування навчальних заходів на підприємстві допоможе забезпечити ефект. Розглянемо фінансові показники підприємства до та після впровадження навчальних програм (табл.3.3).

Навчання персоналу сприяло зростанню доходів на 10%, або на 500 тис. грн, завдяки підвищенню продуктивності та якості продукції. Навчання дозволило зменшити витрати на персонал на 5%, або на 100 тис. грн, через підвищення ефективності працівників. Кількість виробничих помилок знизилася на 30%, що сприяє зменшенню втрат і підвищенню якості продукції. Підвищення кваліфікації працівників дозволило збільшити обсяги

виробництва на 15%, або на 1500 одиниць продукції. Рентабельність підприємства зросла з 19% до 28%, що свідчить про підвищення ефективності виробництва та прибутковості підприємства. Чистий прибуток збільшився на 60%, або на 600 тис. грн, що є результатом зростання доходів та оптимізації витрат.

Таблиця 3.3

Фінансові показники до та після навчання

Показник	До впровадження 2022	Після впровадження 2023	Зміна	Відсоткова зміна, %
Витрати на навчання, тис. грн.	0	300	+300	-
Дохід, тис. грн.	5000	5500	+500	+10%
Витрати на персонал, тис. грн.	2000	1900	-100	-5%
Виробничі помилки, од.	100	70	-30	-30%
Продуктивність, од. продукції	10000	11500	+1500	+15%
Загальні витрати, тис. грн.	4000	3900	-100	-2.5%
Чистий прибуток, тис. грн.	1000	1600	+600	+60%
Рентабельність, %	19	28	+9	+45%

Джерело: розроблено автором на основі [41].

Впровадження навчальних програм на підприємстві показало значні покращення в фінансових показниках та ефективності роботи. Незважаючи на початкові інвестиції у навчання, результати свідчать про зростання доходів, зниження витрат, підвищення продуктивності та рентабельності. Це

підтверджує важливість систематичного навчання та підвищення кваліфікації персоналу для сталого розвитку підприємства.

Технічна підготовка, враховуючи специфіку аграрного сектору, пріоритетом може бути навчання персоналу використанню сучасних сільськогосподарських технологій, включаючи використання сільськогосподарських машин, систем автоматизації та моніторингу.

Розвиток управлінських навичок серед керівництва та менеджерів може включати такі аспекти, як стратегічне планування, управління людськими ресурсами, фінансовий та операційний менеджмент.

Екологічна освіта, з огляду на екологічні вимоги та вплив сільськогосподарської діяльності на довкілля, важливо також розвивати у персоналу знання та навички з питань екологічного виробництва та сталих практик.

Підтримка самонавчання крім офіційних навчальних заходів, можна стимулювати самостійне навчання персоналу шляхом доступу до навчальних ресурсів, вебінарів та онлайн-курсів.

Оцінка результатів та вдосконалення, важливим етапом є оцінка ефективності навчання та розвитку персоналу, щоб визначити його вплив на діяльність підприємства та вчасно вносити коригування у навчальні програми.

Підвищення кваліфікації персоналу та розвиток кадрового потенціалу в ПАП «Провесінь» сприяє підвищенню ефективності виробництва, покращенню конкурентоспроможності та забезпеченню сталого розвитку компанії.

Висновки до розділу 3

Впровадження хмарних рішень, аналітичних інструментів та систем штучного інтелекту, а також автоматизація процесів на підприємстві ПАП «Провесінь» призвело до суттєвих покращень у фінансово-економічних показниках та загальній ефективності управління.

Використання хмарних рішень дозволило зменшити витрати на ІТ-інфраструктуру. Завдяки автоматизації рутинних процесів витрати на персонал зменшилися на 10%.

Впровадження нових технологій підвищило продуктивність на 19%, що привело до збільшення обсягів виробництва на 2000 одиниць продукції. Доходи підприємства зросли на 30% завдяки впровадженню нових технологій. Рентабельність підприємства зростає з 19% до 24% після впровадження, що означає підвищення ефективності виробництва та прибутковості підприємства.

Завдяки підвищенню кваліфікації працівників кількість виробничих помилок знизилася на 30%, що сприяє зменшенню втрат і підвищенню якості продукції. Підвищення кваліфікації працівників дозволило збільшити обсяги виробництва. Результати підтверджують важливість систематичного навчання та підвищення кваліфікації персоналу для сталого розвитку підприємства.

Впровадження новітніх технологій, автоматизація процесів та розвиток персоналу значно підвищили ефективність роботи ПАП «Провесінь», зменшили витрати та збільшили прибутковість підприємства. Це підтверджує важливість інновацій та постійного розвитку для досягнення стратегічних цілей.

ВИСНОВКИ

Приватні підприємства є основою сучасної ринкової економіки, відіграючи ключову роль у розвитку господарства. Управління такими підприємствами характеризується гнучкістю, швидкістю прийняття рішень та здатністю швидко адаптуватися до змін ринкових умов. Важливими аспектами ефективного управління є концентрація на ефективності, оптимізації витрат, інноваційному розвитку та залученні кваліфікованого персоналу.

Ефективне управління приватними підприємствами базується на стратегічному плануванні, організаційній структурі, мотивації та контролі. Приватні підприємства часто поєднують традиційні та сучасні методи управління для досягнення високої ефективності. Сучасне управління характеризується інтеграцією новітніх інформаційних технологій, що дозволяє автоматизувати процеси та підвищувати ефективність.

ПАП «Провесінь» демонструє значне покращення фінансових показників та зростання продуктивності за період 2021-2023 років. Дохід підприємства зріс з 138,200 грн у 2021 році до 412,600 грн у 2023 році, що свідчить про успішне збільшення обсягів продажів. Підприємство перейшло від збитків у 2021 році до отримання чистого прибутку у 2022 році та його зростання у 2023 році (295,300 грн). Незважаючи на зменшення загальної вартості активів з 159 млн грн до 152 млн грн, що свідчить про амортизацію чи продаж частини активів, підприємство зменшило свої зобов'язання, що вказує на зменшення боргового навантаження.

Кількість працівників значно зменшилася протягом трьох років, що може бути результатом процесу реструктуризації, зменшення витрат на оплату праці та підвищення продуктивності. Рівень задоволеності клієнтів зріс з 80% у 2022 році до 85% у 2023 році, хоча цей показник ще не досягнув цільового рівня 90%.

Впровадження хмарних рішень, аналітичних інструментів та систем штучного інтелекту, а також автоматизація процесів на підприємстві ПАП «Провесінь» призвело до суттєвих покращень у фінансово-економічних

показниках та загальній ефективності управління. Використання хмарних рішень дозволило зменшити витрати на ІТ-інфраструктуру, а автоматизація рутинних процесів знизилася витрати на персонал на 10%. Впровадження нових технологій підвищило продуктивність на 19%, що привело до збільшення обсягів виробництва на 2000 одиниць продукції та зростання доходів на 30%.

Підвищення кваліфікації працівників знизило кількість виробничих помилок на 30%, що сприяло зменшенню втрат і підвищенню якості продукції. Це дозволило збільшити обсяги виробництва та підтвердило важливість систематичного навчання та підвищення кваліфікації персоналу для сталого розвитку підприємства. Загалом, впровадження новітніх технологій, автоматизація процесів та розвиток персоналу значно підвищили ефективність роботи ПАП «Провесінь», зменшили витрати та збільшили прибутковість підприємства. Це підкреслює важливість інновацій та постійного розвитку для досягнення стратегічних цілей підприємства.

Для подальшого успіху рекомендується продовжувати інвестувати в новітні технології, що сприятиме подальшому підвищенню ефективності управління та конкурентоспроможності. Крім того, важливо продовжувати розвивати та підвищувати кваліфікацію персоналу, оскільки це є ключовим фактором у розвитку підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ажаман І. А., Жидков О. І. Сутність та структура економічного потенціалу підприємства. Економіка та держава. 2018. № 4. С. 22–25.
2. Амосов О. Ю., Головка В. А. Формування моделі управління ефективністю діяльності підприємства. Проблеми економіки. 2017. № 4. С. 115-120. URL: https://www.problecon.com/annotatedcatalogue/?year=2018&-abstract=2018_01_0
3. Гавриш Ю. О., Слесь І. Методи оцінки ефективності управління збутової діяльності промислового підприємства. № 20. 2017. URL: <http://sb-keip.kpi.ua/article/view/120152>
4. Глущенко Л., Пілявоз Т., Коваль Н. Управління персоналом у сучасній структурі управління підприємством. Економіка та суспільство, №35. 2022. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-35-41>
5. Данильченко В. О. Вплив внутрішніх факторів на ефективність фінансово-економічної діяльності підприємств оптової торгівлі. Актуальні проблеми економіки. №1. 2012. С. 133-143.
6. Дробишева О. О., Вініченко С. О. Шляхи підвищення ефективності використання основних засобів на підприємстві. Запорізька державна інженерна академія. 2014. №3. С.76-81.
7. Жадько К. С. Сучасні тенденції енергозбереження та ефективності діяльності підприємств. Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. 2017. № 16. С. 302-307. URL: https://journals.uran.ua/tpa_pstu/article/view/136599
8. Заїка С. О. Теоретичні аспекти управління інвестиційно-інноваційною діяльністю аграрних підприємств. Економічний простір. 2017. № 138. С. 101-106.. URL: http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Nvmgu_eim_2015_11_24

9. Залогіна А. С. Євдокімова О. М. Основні принципи та методи управління підприємством (менеджменту). Вісник економіки транспорту і промисловості. 2020. № 36. С. 345-347 URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/42177/1/lef.lviv_%D0%BB%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%BE%D0%BF%D0%B0%D0%B4_2020.pdf#page=85

10. Зубков С. А. Показники оцінки ефективності використання елементів ресурсного потенціалу підприємства торгівлі. Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. 2017. Вип. 1. Ч.19. С. 147-158. URL: <https://repo.btu.kharkov.ua/handle/123456789/1843>

11. Іпполітова І. Я., Сорокотяженко К. С. Формування організаційно-економічного механізму енергозбереження на підприємстві. Економічний вісник Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського. 2015. №8. С. 406-411. URL: <http://www.repository.hneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/12587>

12. Кавтиш О. П., Канар М. О. Наукові підходи до сутності управління фінансовим потенціалом підприємства. Бізнес-навігатор. 2018. Вип. 2. Ч.1. С. 130-132. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bnav_2018_2-1_2

13. Кашуба О. М. Підприємництво в Україні: проблеми і перспективи розвитку Економіка та держава. 2015. № 6. С. 103–106. URL: <http://www.economy.in.ua/?op=1&z=3216&i=21>

14. Киш Л. М. Стратегічне управління, як основна частина менеджменту підприємства. Причорноморські економічні студії. 2019. № 38. С. 107-113. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=bses_2019_38%281%29_23

15. Коба О. В. Витрати підприємства та їх класифікація для потреб управління й економічного аналізу. Причорноморські економічні студії. - 2016. Вип. 4. С. 99-103. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21

[REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=bses_2016_4_23](http://www.irisnuczu.edu.ua/bitstream/123456789/13261/1/Kolisnik.pdf)

16. Колісник Р. М. Сутність та основні принципи формування організаційно-економічного механізму управління підприємством. Вісник Національного університету цивільного захисту України. Серія: Державне управління. 2021. Вип.1. Ч.14. С. 66–72. 2021. URL: <http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/13261/1/Kolisnik.pdf> (дата звернення: 04.02.2024).

17. Крайня Д. О. Принципи стратегічного управління ефективністю діяльності підприємства. Грааль науки. 2022. № 17. С. 66–68.. 2023. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/-0dccb44e-0904-42ac-a857-5f18efd4fea2/content>

18. Куцик П. О., Гергега Г. Ф. Управління економічною ефективністю торговельного підприємства. Торгівля, комерція, підприємництво: збірник наук. праць. Львів: ЛКА, 2014. Вип. 17. С. 6-11

19. Куцик П. О., Гергега О. В. Організаційно-економічний механізм управління ефективною діяльністю підприємств торгівлі: теоретичний аспект. Держава та регіони. Серія : Економіка та підприємництво. - 2018. - № 3. - С. 99-104..URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=drep_2018_3_17

20. Латишева О. В., Смирнова І. І., Ростовський О. Р. Управління бізнес-процесами в умовах торговельного підприємства. Економічні студії. 2019. №2 С.119-125.

URL:<http://rps.chteiknteu.cv.ua:8585/jspui/bitstream/123456789/492/1/18%D0%91%D0%B0%D0%-3%D1%80%D1%96%D0%B9.pdf#page=119>

21. Луцька Н. І. Економічний аналіз формування та реалізації проектів державно-приватного партнерства : монографія Н. І. Луцька. Житомир: Видавець О. О. Євенок. 2019. 336 с.

22. Малицький А. А. Організаційно-економічний механізм управління підприємством: сутність та структура [Електронний ресурс] / А.А. Малицький // Рубрика: Соціум. Наука. Культура. Економіка. 2019. URL: <http://intkonf.org>. (дата звернення: 12.02.2024).

23. Милько, І. Особливості застосування моделі управління за слабкими сигналами. Економіка та суспільство. №27. 2021. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-27-3> (дата звернення: 04.02.2024).

24. Мостова Г.Я. Вдосконалення управління фінансовим потенціалом приватного акціонерного товариства ПАП «Провесінь». 2024. URL: <https://repository.lnup.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1510/1/%d0%94%d0%b8%d0%bf%d0%bb%d0%be%d0%bc%20%d0%9c%d0%be%d1%81%d1%82%d0%be%d0%b2%d0%b0.pdf> (дата звернення: 18.02.2024).

25. Новікова М. М. Сучасні тенденції розвитку HR-менеджменту на підприємствах України. Проблеми економіки. 2021. №4. С. 127–133. URL: jnas.nbuu.gov.ua/jpdf/Pekon_2021_4_17.pdf

26. Овчиннікова В. О., Усатий О. М, Усатий Д. О. Проблеми та перспективи розвитку інноваційної діяльності приватних підприємств. Вісник економіки транспорту і промисловості.2023. № 50. С. 38-47.

27. Олійник Л. В. Управління інноваційним розвитком підприємства на основі формування інноваційних програм. Економіка і організація управління. 2017. Вип. 3. С. 51-59. URL: <https://knute.edu.ua/file/MzEyMQ==/ed3426146432ea2f6837c04fe0c85b86.pdf>

28. ПАП «Провесінь». Opendatabot. 2024. URL: <https://opendatabot.ua/c/30003765> (дата звернення: 02.02.2024).

29. Пархоменко Н. О. Особливості управління економічною безпекою будівельного підприємства [Електронний ресурс] / Н. О. Пархоменко // Ефективна економіка. 2020. №5. URL:<http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7877>. DOI: [10.32702/2307-2105-2020.5.61](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.5.61) (дата звернення: 12.02.2024).

30. Пілецька С. Т., Коритько Т. Ю. Ефективність управління підприємством: підходи та методи щодо її оцінки. Проблеми системного підходу в економіці. 2018. Вип. 5. С. 100-106. URL: http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=PSPE_print_2018_5_19
31. Попова А. О. Організаційні аспекти управління промисловим підприємством з системних позицій. Ефективна економіка. 2015. № 3. URL: <http://www.economy.-nayka.com.ua-/?op=1&z=4171>
32. Приватне агропромислове підприємство Провесінь. 2024. URL: https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/30003765/ (дата звернення: 03.02.2024).
33. Сарай Н. І. Оптимізація механізму управління інноваційним розвитком на торговельному підприємстві. Інноваційна економіка. 2021. №1. С.81-87. URL: <http://inneco.org/-index.php/innecoua/article/view/722>
34. Тарасюк А. В. Особливості управління маркетинговою діяльністю аграрного підприємства України. Агросвіт. 2019. № 17. С. 70–78. URL: <http://www.agrosvit.info/-/?op=1&z=2950&i=9>
35. Фінансова звітність приватного аграрного підприємства "Провесінь" за 2023 рік URL: <https://clarity-project.info/edr/30003765/finances> (дата звернення 25.05.2024)
36. Хоменко, І., Волинець, Л., & Горобінська, І. Організаційно-економічний механізм функціонування і розвитку підприємств. Київський економічний науковий журнал. 2023. №1. С. 86-92. URL: <https://doi.org/10.32782/2786-765X/2023-1-11>
37. Щеглова О. Ю., Судакова О. І., Лаже М. В. Ефективність управління підприємством та підходи до її визначення. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2017. Випуск 12, частина 2. С. 186-190.
38. Яркіна Н. М. Принципи формування комплексного механізму управління підприємством. Вісник соціально-економічних досліджень. 2014.

Вип. 1. С. 290-296. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Vsed_2014_1_46 (дата звернення: 06.02.2024).

39. Яркіна Н. М. Управління підприємством як економічна категорія. 2014. Держава та регіони. Сер. : Економіка та підприємництво. 2014. № 1. С. 130-136. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=drep_2014_1_26

40. Ярославський А. О. Економічна ефективність діяльності підприємства: теоретичний аспект. 2018. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2018. Вип. 20. Ч.3. С. 174-177. URL: [http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Nvuumevcg_2018_20\(3\)_38](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Nvuumevcg_2018_20(3)_38)

41. Яцух О. О., Захарова Н. О. Фінансовий стан підприємства та методи його оцінки. Вчені записки ТНУ ім. В. І. Вернадського. Серія «Економіка і управління». 2018. Т. 29. № 3. С. 173–180.